

Dr. Marczell Mihály:

PÜNKÖSD

II. rész: PÜNKÖSD UTÁNI XXI. VASÁRNAP

I. sorozat: vasárnapok, ünnepnapok

(Általános bevezetés eléje olvasása szükséges: 1. kötet!)

73. kötet

TARTALOMJEGYZÉK

TARTALOMJEGYZÉK	2
Előszó	5
A/ rész: az ünnep jellegét érintő beszédek	5
a) alcsoport: Királyurunk királyi házanépének életvonalairól	5
1. beszéd: Istenatyánk emberterve	5
2. beszéd: Az „örök Király” adományai	6
3. beszéd: A hivatását érző ember lélekvilága	7
4. beszéd: Milyen legyen az életünk?	7
5. beszéd: A szeretet összefonó ereje	8
6. beszéd: A számonkérés	8
7. beszéd: A Hitelező	9
8. beszéd: És ha mi vagyunk a hitelezők?	10
9. beszéd: A türelem lelke	10
10. beszéd: A megbocsátás lelke	10
11. beszéd: Az Istenkirály ítélete	11
12. beszéd: Az igazság diadala	11
13. beszéd: Az örök haza lakói	12
14. beszéd: Az örök együttélés boldogsága	13
b) alcsoport: A felelősség mikéntje	13
1. beszéd: Dolgozók vagyunk	13
2. beszéd: Értékesítők vagyunk	13
3. beszéd: A Hitelező és adós viszonyában élünk	14
4. beszéd: És ha mi vagyunk a hitelezők?	14
5. beszéd: Legyen igazságos és méltányos az ítéletünk	14
6. beszéd: Az Úr döntő számvetése	14
B/ rész – a/ csoportja: a „kis liturgia” szövegeihez írt beszédek	15
1. (Introitus) beszéd: A világ Tőled!	15
2. (Introitus) beszéd: A világ hódoló Előtted!	15
1. (Oratio) beszéd: Ki szabadít meg a bűnök terhétől?	16
1. (Graduale) beszéd: Örök menedékem vagy, Uram!	16
2. (Graduale) beszéd: Izrael népének Vezére vagy, Uram!	17
1. (Offertorium) beszéd: Az Úr egyszerű választottja	17
2. (Offertorium) beszéd: A jóság próbatétele	18
1. (Secreta) beszéd: Erdemeink nélkül – kegyedért esdünk	18
1. (Communio) beszéd: A föld embere Hozzád kiált	18
2. (Communio) beszéd: Halljad, Uram, fiaid szavát!	19
1. (Postcommunio) beszéd: Misztériumod hatásai	19
B/ rész – b/ csoportja: a napi Evangéliumhoz írt beszédek	20
Különálló beszédek	20
a) alcsoport: A királyi számvetés gondolatából	20
1. beszéd: Az örök Király	20
2. beszéd: A kegyes Számvevő	21
3. beszéd: A büntető Számvevő	21
4. beszéd: Az Úr szolgája – a föld ura	22
5. beszéd: Az Úr hatalmából részesedő szolgálta	22
6. beszéd: Az Úr adósai	22
7. beszéd: Az adósságot törölő Király	23
8. beszéd: Az Úr elenged	23
9. beszéd: Az Úr számvetése	23
10. beszéd: A kegyetlen hitelező	24
11. beszéd: A részvét kisarjadása	24
12. beszéd: Könyörrületre könyörrület	24
13. beszéd: Igazság, vagy okosság?	24
14. beszéd: A megbocsátás szentsége	25
15. beszéd: De szívből!	25
16. beszéd: Királyok és szolgák	25
b) alcsoport: A jog és a szeretet kapcsolata	26

1. beszéd: A jog és szeretet.....	26
2. beszéd: Az erkölcsi sarkalatos erények értéke.....	27
3. beszéd: Az erkölcsi erények sorrendje.....	27
4. beszéd: Az „igazság harca”.....	27
5. beszéd: „Bölcsesség” higgadt ítélete.....	27
6. beszéd: A „bölcsesség” diadala.....	27
7. beszéd: Bosszú és szeretet.....	27
c) alcsoport: Isten földi és örök háza.....	28
1. beszéd: A földi mennyek országa.....	28
2. beszéd: Isten házának varázsa.....	28
3. beszéd: Istenatyánk örök otthona.....	28
Függelék.....	29
„A sugárzó egyéniség”.....	29
1. beszéd: A léleknevelés gyökérzete.....	29
2. beszéd: A taszító erő!.....	29
3. beszéd: Titkos lelki „újjászületések”.....	29
4. beszéd: „Ami nekünk az Úr, azok legyünk az embereknek!”.....	29
1. beszéd: A szemek látása.....	30
2. beszéd: Ki tanulta meg az „isteni látást”.....	30
3. beszéd: Ki a legboldogabb?.....	30
4. beszéd: Az örök kapuk kulcsa.....	30
5. beszéd: Királyi ember „háza”.....	31
6. beszéd: Mi vár a tárt kapuk mögött?.....	31
7. beszéd: Az „igazság embere”.....	31
Beszédláncok.....	31
I. beszédlánc címe: A szabad ember – felelős ember.....	31
1. beszéd: Az Isten képmása az ember.....	32
2. beszéd: Az Isten képmásának alakítója az ember.....	32
3. beszéd: Isten felelőse az ember.....	32
4. beszéd: Az ember megítélője az Isten.....	32
II. beszédlánc címe: Az emberek testvére az ember.....	32
1. beszéd: Egymás szeretetére teremtettünk.....	32
2. beszéd: Egymás segítése a kötelességünk.....	33
3. beszéd: „Amit magunknak akarunk...”.....	33
4. beszéd: Állandó szeretetet sugározzunk!.....	33
III. beszédlánc címe: Az embertestvéri közösség valóságos területe.....	33
1. beszéd: Magunk élete?.....	33
2. beszéd: Családunk szolgálata a hivatásunk?.....	33
3. beszéd: Nemzetünk szélesebb kerete-e szolgálatunk területe?.....	34
4. beszéd: Mindenkinek szolgálunk.....	34
IV. beszédlánc címe: Egyéniségünk és személyiségünk megőrzése.....	34
1. beszéd: Vízcseppek vagyunk-e az élet tengerében?.....	34
2. beszéd: Merev márványtömb-e a sziklák rengetegében?.....	34
3. beszéd: Az Isten adta személyiség hordozója-e az ember?.....	34
4. beszéd: Az Isten adta végnélküli személyiség szolgálója-e az ember?.....	35
V. beszédlánc címe: Az Isten országa.....	35
1. beszéd: Hasonló – a mustármaghoz.....	35
2. beszéd: Hasonló – a varsához.....	35
3. beszéd: Hasonló – a királyi emberhez.....	35
4. beszéd: A valóság pedig?.....	36
VI. beszédlánc címe: Az anyag uralma.....	36
1. beszéd: Rabbá tesz – a föld kincse.....	36
2. beszéd: Rabbá tesz – az érzéki jó.....	36
3. beszéd: Rabbá tesz – az uralomvágy.....	36
4. beszéd: De szabaddá tesz – az Isten szolgálata.....	36
VII. beszédlánc címe: A számvetés.....	37
1. beszéd: Szent „teher” –a felelősség.....	37
2. beszéd: A földön kezdődik a számvetés.....	37
3. beszéd: Az örök élet kapujánál folyik az örök számvetés.....	37
4. beszéd: Legyen olyan élet, hogy biztató legyen az örök ítélet.....	37

VIII. beszédlánc címe: Az emberi élet végső kikötője	37
I. beszédlánc címe: Milyen léssen az ember „hazatérése”?	37
1. beszéd: Indulás és érkezés.....	37
2. beszéd: A koporsó halottja és az ég vándora.....	37
3. beszéd: Aki a „balga szüzek” egyike!.....	38
4. beszéd: Aki telt tarisznyák „terhét” viszi!.....	38
5. beszéd: „Terhek” és „szent terhek”	38
II. beszédlánc címe: A lemérés perce.....	38
III. beszédlánc címe: A bevonulás.....	38
B/ rész c/ csoportja: a napi Szentleckéhez fűzött beszédek	38
Különálló beszédek.....	38
1. beszéd: A test kísértései.....	38
2. beszéd: A hit ajándéka.....	39
3. beszéd: A hit pajzsa.....	39
4. beszéd: Az Isten adta fegyverzet.....	40
5. beszéd: Az Úr katonájának hivatása.....	40
6. beszéd: Az igazság vértje.....	41
7. beszéd: Az üdvösség sisakja és a Lélek kardja.....	41
8. beszéd: Az Úr sarujával induló.....	42
9. beszéd: Egyesüljünk Krisztussal!.....	42
10. beszéd: Az Úrral való egyesülés kapcsa	43
1. beszéd: Az Úr katonái.....	43
2. beszéd: Az Úr barátai	43
3. beszéd: Az Úr ellenségei.....	43
4. beszéd: A harcok területe.....	44
5. beszéd: „Öltsétek fel az Úr fegyverzetét”	44
6. beszéd: Lelki a harc – lelki a fegyver	44
Beszédláncok.....	44
I. beszédlánc címe: A lélekharcos küzdelmei.....	44
1. beszéd: „Önmagunk” ellen harcolunk?.....	44
2. beszéd: Embertársak ellen?.....	44
3. beszéd: A föld hatalmasai ellen?.....	44
4. beszéd: A „légi hatalmak” ellen	45
II. beszédlánc címe: Hogyan áll mellénk az ég Ura?	45
1. beszéd: Az Evangélium igazságai	45
2. beszéd: A tiszta élet vágyakozása.....	45
3. beszéd: Az isteni kegyelem állandósága.....	45
4. beszéd: A lélek kardjának használata	45
I. beszédlánc címe: Harc, vagy béke?	45
1. beszéd: Harc – a gonosz ellen	45
2. beszéd: Harc – az előretörés érdekében	46
3. beszéd: Béke – a jó diadaláért.....	46
4. beszéd: Béke – az örök élet birtokában.....	46
II. beszédlánc címe: A béke valóságos tartalma	46
1. beszéd: Mozdulatlanul elpihenés?.....	46
2. beszéd: Tudatlan elsüllyedés?	46
3. beszéd: Életigények harmóniája.....	46
4. beszéd: Személyes élvezés végnélkülisége.....	46

Előszó

Ennek a vasárnapnak jellege és írott liturgiája nehezen hozható közös nevezőre. De épp azért, hogy szinte mesterségesse és így nevetségessé ne váljék a „kényszerpróbálkozás”, azért elégedjünk meg azzal, hogy csak így emeljük ki az alapgondolatot: „**királyi lelkületet vár az égi Király**”. A mai ünnep ugyanis azzal a gondolattal kezdődik, hogy az égi Király akaratából születik minden (világ, élet, sőt megkísértő próba is!), majd az igazi kegyes **Király megbocsátásának** utánzására hív fel és végül is a lelkiéletre való **felfegyverkezésre** indítja az „Úr katona népét”. Mintha az csengne ki ezekből a gondolatokból: a legfenségesebb Király akarata, teremtő terve és példabeszédben tanító módszere mellett készüljön diadalmas harcra a föld embere. – Ha mármost ezt a gondolatot tényleg kiemeljük, akkor reájutunk arra a tényre, hogy az „**Isten-király hűségesei**” **vasárnapjának** nevezhetnők ezt az ünnepet. – A beszéd-vázlatok közlése ezeknek a gondolatoknak szétbontása és részletezése léssen. – Beosztásunk módszere a szokott: **A/ részben** az „ünnep jellegét” érintő beszédeket tárgyalunk, majd **B/ részben** az „írott liturgia” szövegeit ilyen csoportokba osztjuk: **a) csoportban** a „kis liturgia”, – **b) csoportban** a napi Evangélium, – **c) csoportban** a napi Szentlecke értelmezését találjuk. – Az egyes részek előtt magyarázzuk gondolatainknak eredetét és a szövegekhez való alkalmazottságát. Lássuk ezeket egyenként.

* * *

A/ rész: az ünnep jellegét érintő beszédek

Az ünnep jellegét ez a gondolat emeli ki: királyi életet vár az égi Király földi házanépétől. Ennek előrevetítése már megadja, hogy milyen kérdésekről kellene beszélnünk. A meginduló gondolat lehet: mindnyájan az Úr indítottjai, felruházottjai és így következőleg **adósai** vagyunk, mert végül is a **Királyurunktól** van mindenünk. De azután folytatni lehetne azzal, hogy Isten terve szerint indítva – Isten **terve szerint kell dolgoznunk**. Mintha ezt kiáltaná fülünkbe az Úrtól való függés: adós, fizetned is kell! De belefónódik ebbe az a gondolat is, hogy az Isten tervében – a Király mutatta **szerelem alapján** kell előrehaladnunk. Mindebből azután az következik: így érhetünk abba a világba, ahol a **számadást** végző Király életbüntetést, vagy életjutalmat oszt számunkra (örök élet problémája). – Lássuk ezeket egyenként.

a) alcsoport: Királyurunk királyi házanépének életvonalairól

1. beszéd: Istenatyánk emberterve

(Az emberről alkotott isteni terv)

Bev.: A földi teremtmények egyetlene az ember, aki befelé és kifelé nézve kérdezve kérdezi: milyen örök terv hozott erre a sártekére? Hogy erre felelhessen: megkérdezi az értelmet és megkérdezi az Egyház „élő tanítását”. Így szól az **emberi ész**, és szól az **isteni kinyilatkoztatás**.

1. Legyen tehát első kérdésünk: mit mond az értelem?

A felelet nem könnyű, de mozaikszerű összetétellel bizonyos kép kialakítható. Sok-sok irányú a próbálkozás, mert a Káté elemi kérdése („mi végre vagyunk a földön?”) nagyobb kérdés a köznapi kérdéseknél.

a) Egyedül vagyunk a földön, akiket a **személy erejével** áldott meg az Isten. – **Tudatos** a létünk, **tudatos** az uralkodó erőnk és **tudatos** az örök tájak felé való emelkedésünk... Egyedüli „alanyi lények” vagyunk, akik kikezdő, önbíró és önmagában boldogságot érző lények vagyunk.

b) Közösek vagyunk a teremtményekkel, hogy a **fejlődés sodrába** helyezett az Isten. – Isten az Indító, Isten a Segítő, de az ember maga a **tökéletesedő**. Ezért szól a feladatjelzés: „Ti olyan tökéletesek legyetek, mint mennyei Atyátok” (Mt 5,48)

c) De egyedüliek vagyunk, akik **önalakító szabadsággal** dolgozunk, és akiket az élet végnélküliségének igényeseivé gazdagított az Isten. Olvasd csak az „evangéliumi ifjú” történetét. Hogyan fejezhető ki az ő ősi vágya? „Mester, mi jót kell tennem, hogy eljussak az örök életre?” (Mt 19,16). – Ez a kép **csak** azt mutassa most számunkra, hogy az emberi értelem **reakényszerít** a fejlődés

vonására, és a kutató ember elemi erővel keresi ennek megvalósulását! – Természetes, hogy ebben a pontban fel-felcseng az „önmagától–valóság tana”, és „az ember öncélját” hirdető, de **véges** életcél mutató elmélete, de tagadhatatlan, hogy az igazi megnyugvást **csak a vég nélküli** élet vonalán találja az ember. – Értelemmel érthető tehát annak a hittől távol eső, de igen nemes bölcselő beszéde, aki azt mondotta: „Térden járva járnám egész életemen át a földet, ha egeből venném az örök élet valóságának isteni hitét”. – És csodálatos az isteni kegyelem: ez a tudós ma már közel jár ehhez az isteni hithez...

2. Majd kérdezzük továbbá: mit mond az „élő tanítás”?

Értelmünk erején kívül – személyesen is szólt és szól hozzánk az Isten. Olvasd csak Szt. Pál sorait: „Miután többféleképpen és különböző módon szólt hajdan Isten a próféták útján az atyákhoz, e végső korszakban Fia által szólt hozzánk” (Zsid. 1,1-2). – Hallgassuk tehát, hogy mit mond rólunk az Isten?

a) **Uralkodóvá**, királyi emberré teremtett az Isten. Olvasd csak: „...töltsétek be a földet s hajtsátok uralmatok alá és uralkodjatok a tenger halain, az ég madarain s minden állaton, mely mozog a földön” (1Móz. 1,28).

b) **Barátaivá** és **fiáivá** választott bennünket az Isten. Olvasd erről ezt az Írást: „Ti barátaim vagytok, ha megteszitek, amit parancsolok nektek” (Jn 15,14). Majd ezt a szöveget: „Maga a Lélek tesz tanúságot lelkünkben, hogy Isten fiai vagyunk...” (Róm. 8,16).

c) Az **örök élet várományosaivá** alakítja Isten a lelkünket. – Ezért folytasd az előző szöveg olvasását: „...Ha pedig fiai, akkor örökösei is: örökösei Istennek, Krisztusnak pedig társörökösei” (Róm. 8,17). – De ennek eszközét is adja: „Az én testem valóban étel s az én vérem valóban ital. Aki eszi az én testemet és issza az én véretem, annak örök élete van és én feltámasztom az utolsó napon” (Jn 6,55 és 54).

Bef.: Amit tehát az ember vágyva vágyik, azt az isteni ige alapján örök igazságnak tanítja az ég Ura. – Az értelem igényt támaszt, az Isten igényt teljesít. Épp ezért boldogan vegyük tudomásul: királyi, isteni lelkek vagyunk, kiknek élete a földön is ilyen: „Élek ugyan, de nem én, hanem Krisztus él bennem” (Gal. 2,20). És olyanok vagyunk, kiknek élete ilyené lesz: „Ma még csak tükörben homályosan látunk, akkor majd színről-színre. Most töredékes a tudásom, akkor majd úgy ismerem, ahogy én is ismert vagyok” (1Kor. 13,12).

2. beszéd: Az „örök Király” adományai

(Dogmatikus beszéd: A Teremtő valóságos adományai)

Bev.: Az a kérdés merül fel előttünk: milyen adományok kiosztásában érvényesül az Istennek az emberről alkotott életterve?

1. Lett az ember a szellemi léleknek hordozója.

Milyen kincsek tették ilyené?

a) Az isteni lehelet vétele. „Megalkotta tehát az Úr Isten az embert a föld agyagából, arcára lehelte az élet leheletét és élőlényé lett az ember” (1Móz. 2,7).

b) A szellemi uralom biztosítása. „...töltsétek be a földet s hajtsátok uralmatok alá és uralkodjatok...” (1Móz. 1,28).

2. Lett az ember a szellemi élet szabad kidolgozója.

Ismét kérdezem: milyen kincsek tették ilyené?

a. Szabad lény az ember. Olvasd csak: „És parancsola néki, mondván: A paradicsom minden fájáról ehétel, de a jó és a gonosz tudásának fájáról ne egyél, mert amely napon arról eszel, halált kell halnod...” (1Móz. 2,16-17).

b) Még az isteni kegyelemmel is szabadon tevékenykedik az ember. Ezért említi elégedetten Szt. Pál: „Isten kegyelméből vagyok, ami vagyok, s rám árasztott kegyelme meddő nem maradt” (1Kor. 15,10). De egyúttal óva int: „Mint az ő munkatársai, figyelmeztetünk titeket, hogy Isten kegyelmét ne vegyétek hiába” (2Kor. 6,1).

3. És lett az ember az örök otthon várományosa. Végül kérdem: a várományosság is kincs?... Igen, igen. Mert **isteni ígéret**, amelynek végső kibontása – a teljesülés. Ezért olvassuk:

a) Előzetes ígéretét: „Mindaz, aki e vízből iszik, ismét megszomjazik. De aki abból a vízből iszik, melyet én adok, nem szomjazik soha többé. Az a víz, melyet én adok, örök életre szökő vízforrás lesz benne” (Jn 4,13-14).

b) Majd olvassuk – eszközt kínáló ígéretét: „Aki eszi az én testemet és issza az én véretem, annak

örök élete van és én feltámasztom az utolsó napon” (Jn 6,54).

c) Ugyancsak olvassuk hazavívó ígérését: „Aki szeret engem, megtartja tanításomat. Atyám is szeretni fogja őt, hozzá megyünk és benne fogunk lakni” (Jn 14,23).

d) Végül olvassuk, és boldoggá tesz az isteni élet földi alakja: „Élek ugyan, de nem én, hanem Krisztus él bennem” (Gal. 2,20). De még boldogabbá tesz az örök élet szent tartalma: „Ma még csak tükörben homályosan látunk, akkor majd színről-színre” (1Kor. 13,12).

Bef.: Az Isten olyan bőségesen és kiemelten gondoskodott rólunk, hogy méltán felkiálthatunk: „Mi is az ember, hogy nagyra tartod, és érdemesnek látod vele törődni?” (Jób 7,17).

3. beszéd: A hivatását érző ember lélekvilága

(Erkölcsei beszéd: A hivatástudat)

Bev.: Az ember életét valami belső zaklatottság, törtetés, vágy izzítja. Olyannyira, hogy még inkább fáradozik is, de a **nyugalom** nem ősi lényege. – Pihenni lehet a munka után, de pihenésben nem elégül ki a szellemi ember. És ezt alapjában mindenki érzi. Mégsem lenne értéktelen azzal a kérdéssel foglalkozni: milyen gyakorlati alakot ölt az ember lelkében az Isten gondolta **tevékenykedés** ösereje?

1. Tevékenykedünk – a világ felé.

Ennek vonala: a megismerés, erőfeszítés, a felhasználás módjának értékesítése és a szolgálat teljesítése. Az alapütemet ez a szent szöveg diktálja: „Az ember úgy születik nyomorúságra, mint a madár repülésre” (Jób 5,7). – De hogyan oszlik meg ez a munka?

a) Tevékenykedünk az anyagi világ felé. Itt a fő hang: uralom. „...töltsétek be a földet s hajtsátok uralmatok alá és uralkodjatok...” (1Móz. 1,28).

b) Tevékenykedünk az embervilág felé. Itt a fő hang: szeretet. „Ne állj bosszút s ne emlékezzél meg polgártársaid igazságtalanságáról: szeresd felebarátodat, mint tenmagadat” (3Móz. 19,18). Ezt tanítja az Újszövetség is: „Szeresd felebarátodat, mint önmagadat” (Mt 22,39).

2. Tevékenykedünk – magunk felé. Itt az ősi gravitáció nyer érvényt. **Magunk** javára fordítjuk, igényeljük a világot. – És mire terjed ez ki?

a) Anyagi értékünk kidolgozására. Gyűjtünk, átalakítunk, hogy magunk javára értékesítsünk.

b) Szellemiségünk – kialakítása. Ez a kutatás szelleme. Áll reánk az Írásszava: „Határt vet az ember a sötétségnek, és felkutatja mindennek a végét, a homály köveit és halál árnyékát is. Tárnákat nyit idegen nép; leereszkedik oda, hová ember még nem tette lábát, és lebeg távol az emberektől” (Jób 28,3-4). – De ezt igazolja az élet maga, amelynek jellegzetes vonása: a mélyre szálló kutatás(kultúra).

3. Tevékenykedünk – Isten felé.

Ez a vonal – vertikális. Röviden: a szellemnek „hazatérése” az „otthonával” való foglalkozása. Ennek azután lépései ezek:

a) Istenhez tör a lelkünk. „Amint kívánczik a szarvas a forrás vizéhez, úgy kívánczik a lelkem tehozzád, Istenem” (Zsolt. 41,2). – Még kísértőnk szava is ez: „Csak tudja az Isten, hogy azon a napon, amelyen arról esztek, megnyílik szemetek s olyanokká lesztek, mint az Isten: tudtok jót és gonoszt” (1Móz. 3,5).

b) Hogy így **isteni életünkkel** Istent tudjuk magasztalni. Ennek gyökérzete a Megváltó kegye. „A remény pedig nem csal meg, mert Isten szeretete kiáradt szívünkbe a ránk árasztott Szentlélek által” (Róm. 5,5). Ennek kivirágzása: „Élek ugyan, de nem én, hanem Krisztus él bennem” (Gal. 2,20).

Bef.: Íme, ez a tevékeny emberi élet. Amely a születéskor indul és véget nem ér mindörökkön örökké.

4. beszéd: Milyen legyen az életünk?

(Erkölcsei beszéd: A királyi élet)

Bev.: De ha Isten ilyen kincsekkel gazdagított, akkor méltán kérdezhetem: milyen legyen a mi életünk? Rövid mondatban így felel az Úr: „Szaporodjatok, sokasodjatok, s töltsétek be a földet, és uralkodjatok...” (1Móz. 1,28). – De bontsuk részletekre: mit cselekedjék az ember?

1. Uralmat gyakoroljon a földön. Ez legyen az első. De ez **feladat!** Isten alkotta „embernép” – a hatalmat élvező és gyakorló szellemi lény.

a) Uralkodók tehát az emberek. De lélekuralomra kell gondolni. A föld fölött – a szellem erejével. Önmagunk felett – az isteni kegyelem hatásával. Szt. Pál így int: „Gyöngeségünkben segítségünkre

van a Lélek is, mert nem tudjuk, hogyan imádkozzunk helyesen. A Lélek azonban maga könyörög helyettünk szavakba nem foglalható sóhajtásokkal” (Róm. 8,26).

b) És nem rabszolgák vagyunk. – De a bűn folytán azok lehetünk. Rabláncra fűzhet a földimádat. Rabláncra fűzhet az érzékiség. Rabláncra fűzhet a gőg. – Jól jegyezd meg ezeket a szent szavakat: „Amíg ugyanis a bűn szolgálói voltatok, szabadok voltatok az igazságtól... mi is, akik magunkban hordjuk a Lélek zsengeit: mi is sóhajtozunk és várjuk a fogadott fiúságot, testünk megváltását” (Róm. 6,20 és 8,23).

2. „Istenkirályi” életet élünk a földön. Ez már a feladatteljesítésből fakadó **belső alapítmem**, amely a szerzett uralom alapján szinte eleven sodródással bontja ki „emberkirályi” életünket. Miben jelentkezik ez az élet?

a) Szellemivé válik az egész életünk. Ez a magasba törés szent lendülete és sudárzása. „Ami odafönn van, arra irányuljon figyelmetek, ne a földiekre” (Kol. 3,2). És a jelszó is ezt mondja: ad astra!

b) Istenivé tökéletesedjék „királyfiakhoz” méltó életünk. Ez a magasságokból várás szent ihletettsége. „Harmatozzatok, egek, onnan fölülről, és csepegjék a felhők az igazat” (Iz. 45,8). Sőt: ez a magasságokból való vétel szent ereje: „Maga a Lélek tesz tanúságot lelkünkben, hogy Isten fiai vagyunk. Ha pedig fiai, akkor örökösai is: örökösai Istennek, Krisztusnak pedig társörökösai” (Róm. 8,16-17).

Bef.: Mit tegyen tehát a kincsekkel gazdagított ember? Legyen a föld ura és az égi élet földi sugárzója!

5. beszéd: A szeretet összefonó ereje

(Erkölcsei beszéd: Mi legyen életünk alapereje?)

Bev.: Az élettelen természet összefonó ereje a gravitáció, az élőké a vegetáció, és a szellemmel élő emberé? A Mester felel erre mondván: „Szeresd Uradat, Istenedet teljes szívedből, teljes lelkedből és teljes elmédből. Ez a legfőbb: az első parancs. A második hasonló ehhez: Szeresd felebarátodat, mint önmagadat. E két parancson függ az egész törvény és a próféták” (Mt 22,37-40). – Miképpen valósítuk ezt a parancsot?

1. Szeressük a királyi életet.

Ez a belső adottságokra és azok dinamikus érvényesítésére vonatkozik. Mit jelent tehát?

a) Magam felé való fordulást. Mégpedig azért, mert a szeretetnek első központi személye: én vagyok. **Én** keresek, **én** dolgozom, **én** alakítom magamat, **én** fogadok be...

b) Ember felé fordulást. Márpedig azért, mert a szeretet nemcsak bírás, hanem bőséges adás és szórás. Amit magadnak kívánsz, azt add másoknak is.

c) Isten felé való sodródást. Ez már ősi indulás és törtetés. Szellem az Isten, és így felé fordul a „szellemi ember”. Persze, ez a törtetés **alapvetésében** egyetemes. Olvasd csak Szt. Pál szavait: „Ami ugyanis Istenről megismerhető, az világos előttük, mert Isten nyilvánvalóvá tette számukra. Hiszen, ami benne láthatatlan: örök ereje és isteni mivolta, a világ teremtése óta művei alapján értelemmel fölismertető (Róm. 1,29-20). De az is bizonyos, hogy a földön élő Isten-gyermekek leszünk az egek felé szárnyaló lelkek. „Amint kívánczik a szarvas a forrás vizéhez, úgy kívánczik lelkem tehozád, Istenem” /Zsolt. 41,2/.

2. És éljük az isteni Szeretet adta egybekapcsoló közösségi életet.

Azt mondtuk, hogy a szeretet az összefogó erő. Kérdés tehát, hogy hogyan értékesíthető ez a gyakorlati életben? A felelet – a kegyelem megszentelő erejének vétele alapján – így szól:

a) Szeretem és **szolgáalom** magamban – a szellemieket. Lemondok a földiekről. Vállalom a szenvedéseket.

b) Szeretem és **szolgáalom** – embertestvéreimet. Hogyan? Adom – a földieket. Szórom – a lelkieket. Közvetítem – a kegyelmieket. – Gondolj az irgalmasság testi és lelki cselekedeteire. „Viseld gondját a nyomorgó árvának és özvegynek s őrizd magadat tisztán e világtól” (Jak. 1,27).

c) Szeretem és szolgáalom – Istenatyámat. Tőle vettem mindent Szeretettől, neki adok mindent – szeretetből.

Bef.: Mi fonja tehát egységes közösségbe a szellemi életet? A szeretet vétele és adása.

6. beszéd: A számonkérés

(Dogmatikus beszéd: A felelős felel)

Bev.: Az égi Teremtő nem csak birtoklásra, hanem használatra adta életkincseinket. Szinte természetes, hogy személyes erővel felruházott ember felelős azért, hogy miképpen hasznosított? – Miképpen kell erről gondolkodnunk?

1. Életszolgálatért vettünk életkincseket.

Az Istenatyá teremtő ténye fejlődés sodrába állította a „nagyvilágot” és „kisvilágot”. Az elsőt – a törvény kényszere, a másodikat – a törvény **szabadjává** alkotva. Természetes tehát, hogy az első – a **kiteljesülés tényével**, a második szabad munka eredményének mikéntjével dicséri a Teremtőt.

a) „Uralkodó emberré ” kell lennünk... Ez az Ószövetség hangja. „...töltésék be a földet s hajtások uralmatok alá és uralkodjatok...” (1Móz. 1,28).

b) Isteni nemzedékké kell lennünk. Ez az Újszövetség parancsa. „Mindannak azonban, aki befogadta, hatalmat adott, hogy Isten fiává legyen” (Jn 1,12). Majd: „Maga a Lélek tesz tanúságot lelkünkben, hogy Isten fiai vagyunk. Ha pedig fiai, akkor örökösei is: örökösei Istennek, Krisztusnak pedig társörökösei” (Róm. 8,16-17).

2. És így kidolgozva áhítazzuk az örök életet.

Itt az – **életvágyról** van szó. De nem csupán **áhítózásról**, hanem az Istenbe vetett hit alapján várható életkiteljesülésről. Olvasd csak ezt a szöveget: „A hit reményeink szilárd alapja és a nem látott dolgok igazolása” (Zsid. 11,1). – Hogyan jelentkezik ez bennünk?

a) Alapjában egyetemes vágy mindnyájunkban. A pogány ember, sőt a hitetlen ember is – az élet fennmaradását áhítja. Ha másképpen nem, akkor művekben... emlékekben... szeretetben. De ne felejtse: a személyes Szeretet az ősi erő; ide tör és itt boldogul – a teremtett személyes szeretet, az ember. Az Írás pedig az evangéliumi ifjában állítja ezt a mindenki ajkán csengő szót: „Mester, mi jót kell tennem, hogy eljussak az örök életre?” (Mt 19,16).

b) De Isten kegyéből és az ember munkájából valósul a tartalom. Olvasd csak: „Eljön az óra, mikor a sírokban mindnyájan meghallják Isten Fiának szavát. Akkor előjönnek, akik jót cselekedtek, az élet föltámadására, akik pedig gonoszat cselekedtek, az ítélet föltámadására” (Jn 5,28-29). Majd olvasd: „Aki eszi az én testemet és issza az én véretem, annak örök élete van és én föltámasztom az utolsó napon” (Jn 6,54). És végül vedd tudomásul: „Nem mindaz, aki azt mondja nekem: Uram, Uram! – jut be a mennyek országába. Csak (az jut be a mennyek országába), aki mennyei Atyám akaratát teljesíti” (Mt 7,21).

Bef.: Mi tehát a „hasznosítás”? Az élet kibontása – Isten dicsőségére. És ez: élet kibontakozás – saját boldogságra.

7. beszéd: A Hitelező

(Erkölcsi beszéd: Milyen lelkületű a Hitelező?)

Bev.: Aki küldött, Aki élettehetséget adott, az a mi nagy Hitelezőnk. – De miért adott és mit vár tőlünk?

1. Szeretetből ad...

Az Isten – a Szeretet. Jól mondja az apostol: „Aki nem szeret, nem ismeri az Istent, mert az Isten szeretet” (1Jn. 4,8).

a) A teremtés ténye is – a Szeretet áradás. Mindent szór – a teremtményekre, hogy azokon visszasugározzék az Ő Végtelensége.

b) De az embert – életképévé teszi és így a Szeretet bőségesebb alakját mutatja. „Megalkotta tehát az Úr Isten az embert a föld agyagából, arcára lehelte az élet leheletét és élőlényé lett az ember” (1Móz. 2,7).

c) Végül isteni természetben részesíti. „A remény pedig nem csal meg, mert Isten szeretete kiáradt szívünkbe a ránk árasztott Szentlélek által” (Róm. 5,5). Így Magához hasonlítja. Mégpedig a földön és az égben megvalósul ez az Írás: „Mindannak azonban, aki befogadta, hatalmat adott, hogy Isten fiává legyen” (Jn 1,12).

2. Szeretettel számon is kér. Az adományok végül is **tehetségek**. Tehát kibontandók és **életté teremtetendők**.

a) Az Adakozó – várja és segíti a kibontakozást. Azért mondja az apostol: „Ti tehát olyan tökéletek legyetek, mint mennyei Atyátok” (Mt 5,48). De azért buzdít az apostol a kegyelemáradás egyetemességére és biztos jelentkezésére. „Mindegyikünk annyi kegyelmet kapott ajándékba, amennyit Krisztus adott” (Ef. 4,7).

b) De számon is kéri – az erőfeszítést. Maga mondja a Mester: „Jöjjetek Atyám áldottai! Vegyétek birtokba a világ kezdetétől nektek készített országot... Távozzatok tőlem átkozottak az örök tűzre, amely az ördögnek és angyalainak készült. Éheztem ugyanis, de ennem nem adtatok, szomjaztam, de innom nem adtatok...” (Mt 25,34 és 41-42).

Bef.: Jól jegyezd meg, ember, hogy szeretetből **mindent** (alapot és segítséget!) ad az Isten, de mindent számonkér mondván: „Adj számot vagyonkezelésedről” /Lk 16,2/.

8. beszéd: És ha mi vagyunk a hitelezők?

(Erkölcsi beszéd: Hogyan járunk el adósainkkal szemben?)

Bev.: Aki tanul a Mestertől, az vegye tudomásul azt is, hogy miképpen kell eljárunk, ha nekünk van követelésünk másokkal szemben. – Nézzük csak ezt a kérdést részletesen.

1. Szeretettel segítettünk...

Minden adakozást vagy kölcsön nyújtást a szeretet jellemzi.

a) Adom a magam kincseit. Fölöslegesből... Szükségesből... A magam keveséből... Így **fokozódik** az érdem!

b) Hogy átfutóan enyhítem testvéreim szenvedését. Tehetem kötelességből (gyermek – a szülőknek!...) ... Tehetem szeretetből (bárki – idegennek!)... Csak sohase tegyem – kufár lelkületből.

2. Szeretettel számonkérünk.

De az adomány vagy kölcsön visszatérést igényel.

a) Amit adtam szeretetből – az szeretetet termel. – Amit adtam kölcsönből – az javakat termel. – Ami pedig **termést hoz**, annak egy része – visszatér hozzám. A kölcsön pedig – teljesen.

b) De a **visszavárás módja** ugyancsak szeretettel történjék (figyeld a Mester ítéletét a gonosz szolgáról: „... Erre az úr haragjában átadta őt a poroszlónak, amíg meg nem fizeti minden tartozását. Így tesz mennyei Atyám is veletek, ha mindegyiktek szívből meg nem bocsát felebarátjának” (Mt 18,34-35).

Bef.: Tanulj a Mestertől és szeretettel adva szeretettel várd vissza az adományodat!

9. beszéd: A türelem lelke

(Erkölcsi beszéd: A türelmes engedékenység)

Bev.: De mit jelent az, hogy türelemmel várjunk?... Figyeld a Mester tanítását és meg fogod tanulni a türelem értelmét. – Mire kell tehát gondolnunk?

1. Mi is sok „haladéket” kaptunk.

Magunk élete – Isten ajándékainak felhalmozása.

a) De mindig jól dolgoztunk vele? Vizsgáld magadat és azt fogod felelni: nem! (Lelkiismeret ítélete ismertethető!).

b) De azonnal elítélt az Úr? Várt – megtérésre... Küldött – kegyelmi segítséget... Maga is földre szállt, hogy megváltó szeretettel mellém szegődjék. Íme! Mindez – várás és haladék adás!

2. Mi is sok haladéket adjunk.

A haladéket kapó – haladéket adjon! De mennyit?

a) Amennyi a dolgozó vissza-szolgálatára elégséges. Hallgass mindig a könyörgő szóra: „Légy türelemmel irántam, mindent vissza fogok fizetni” /Mt 18,29/.

b) Amennyi a szeretet bőséges áradásából üdvösséges. Mégpedig ilyen megítélés alapján: „...Így tesz mennyei Atyám is veletek, ha mindegyiktek szívből meg nem bocsát felebarátjának” (Mt 18,35).

Bef.: Mi tehát a türelem lelke? Készséges adás és hűségbe vetett hit alapján történő – szerető várakozás.

10. beszéd: A megbocsátás lelke

(Erkölcsi beszéd: A megbocsátás kötelezettsége) (Az előző gondolat részletezése)

Bev.: Szinte jelszóvá kellene tenni egyik szentünk jelmondatát: légy megbocsátó! – Ezt tanítja az evangéliumi Mester mondván: „...Az úr maga elé idézte őt és így szólt hozzá: Te gonosz szolga! Kérésedre elengedtem minden tartozásodat. Nem kellett volna neked is megszánnod szolgatársadat, mint ahogy én megszántalak téged? Erre az úr haragjában átadta őt a poroszlónak, amíg meg nem fizeti

minden tartozását. Így tesz mennyei Atyám is veletek, ha mindegyiktek szívből meg nem bocsát felebarátjának” (Mt 18,32-35). Annál is inkább, mert Urunk a Miatyánkban saját bűneink bocsánata feltételeként parancsolja. – Szükséges ez! Miért és hogyan?

1. Magad érdekében!

a) Mégpedig – Istenatyánk miatt. Őt is megbántottad... Tőle is bocsánatot vársz... De mi ennek a feltétele? „Bocsásd meg a mi vétkeinket...” (Mt 6,12). Vagy nézd az adós szolgálókról szóló példabeszédet...

b) De saját lelki nyugalmad miatt is. Gondold meg, mit érsz az állandózavarral, ha mindig lelkedben van a más okozta bánatalom? Amit rólad rosszakaratúak mondtak?... Amit tettek?... Mindez örök tűz, ha magad ki nem oltod a megbocsátó szeretet csodás kiömlésével. A törölt bánatalom – jó emlék, mert Isten előtti érdem, de ugyancsak lélekgazdagítás, mert az isteni szeretet kincseinek gazdagítását hozza.

2. Embertestvéreid érdekében.

a) Mindenki váró az emberrel szemben. Tehát – adj neki időt! A várakozótéltése a lélek boldogítása. De van-e nagyobb jó, mint a szerető lélekmegebocsátó leereszkedése?... Gondolj csak magadra! Vajon nem esik-e ez jól teneked is?... „Mindazt, amit akartok, hogy veletek tegyenek az emberek, ti is tegyétek velük” /Mt 7,12/.

b) A várakozó ember a vétel után boldogságot hordoz. Lám! Ennek okozója is a te megbocsátó lelked. Így: gazdagítod és boldogabbá teremed a világot, mert egy emberrel már több a föld boldogainak száma. Ne felejtse! Így élő tüzeket lobbantasz Isten országában! Attól se rettegj, hogy a megbocsátás – gyengeség! A bosszúlihegés gyarlóság, a megbocsátás – lélekerény! **Hősök** tudnak csak megbocsátani. A nagy hősök **tisztelegnek** a legyőzött ellenség előtt!

Bef.: Mit imádkozik az önfeláldozó Mester utolsó óráiban? „Atyám, bocsáss meg nekik, mert nem tudják mit tesznek” (Lk 23,34).

11. beszéd: Az Istenkirály ítélete

(Dogmatikus beszéd: Ítéletet mond az Úr)

Bev.: Az ember életének rövid meghatározása: szabaddá teremtett és felelősséggel tartozó szellemi lény. Így tehát: kincseket hordozó, de ítéletre is vonandó. – Mit hirdet meg ez az ítélet?

1. Büntetést – a gonosznak.

Isten indító szava már az első Írások szerint így szól: „És parancsola néki, mondván: A paradicsom minden fájáról ehétel, de a jó és a gonosz tudásának fájáról ne egyél, mert amely napon arról eszel, halált kell halnod” (1Móz. 2,16-17). És ugyancsak ítéletet is mond az Isten.

a) Ószövetség első lapjai azt mondják: „Ellenségeskedést vetek közéd és az asszony közé, ivadékod és ivadéka közé: Az széttiporja fejedet, te pedig sarka után leselkedel... Arcod verejtékével edd a kenyeredet, míg vissza nem térsz a földbe, amelyből vétettél, – mert por vagy és vissza kell térned a porba” (1Móz. 3,15 és 19).

b) Az Újszövetség szövege ezt hirdeti: „Távozzatok tőlem átkozottak az örök tűzre, mely az ördögnek és angyalainak készült” (Mt 25,41).

c) És ennek **jogos** értelmét átlátja az emberi értelem is.

2. Jutalmat – az igaznak.

De Isten szava – az igazság hirdetője és a Szeretet kiáradása.

a) Jutalmat ígér. Olvasd csak: „Mindannak azonban, aki befogadta, hatalmat adott, hogy Isten fiává legyen” (Jn 1,12). Olvasd csak: „Aki eszi az én testemet és issza az én véretem, annak örök élete van és én föltámasztom az utolsó napon” (Jn 6,54).

b) És jutalmat ad. Olvasd csak: „Jöjjetek Atyám áldottai! Vegyétek birtokba a világ kezdetétől nektek készített országot” (Mt 25,34).

c) És ezt értékeli az emberi értelem is. A szabad ember jócselekedete méltán fogadja az égi Atya szeretetének kiáradását.

Bef.: Mi tehát „az ember” kifejlődésének végpontja? Az a **status**, amelyet Isten kegyelmének **kezeléséből** alkotott – önmagából.

12. beszéd: Az igazság diadala

(Erkölcsi beszéd: Győz az igazság)

Bev.: Az Isten igazságos, ezt tanítja a mi drága Egyházunk. – De hogyan jelentkezik a mi életünkben – az Isten igazsága?

1. Az életünk lehet hullámmzó és ingadozó.

Az ember élete állandóan előretörő, de nem mindig és következetesen Istent érintő.

a) Itt-ott eltéved az élet zarándoka. Gondolj csak – az eltévedt bárányok példabeszédére: „Ha valakinek száz juha van s egy elcsatangol közülük, nem hagyja ott a kilencvenkilencet a hegyen és nem megy, hogy megkeresse az eltévedtet?” (Mt 18,12).

b) Itt-ott elesik és bűnökbe merül az isteni életre elhivatott „isteni ember”. Gondolj csak – a tékozló fiúra: „...a fiatalabb összeszedte mindenét, elköltözött messze vidékre és kicsapongó étellel eltékozolta vagyonát...” (Lk 15,13).

2. De végső ponton az igazság a diadalt arató.

Isten ítélete azonban csodásan szeretetteljesen jelentkezik.

a) A földön – megtérésre indító. Olvasd – a tékozló fiú történetét: „...Atyám, szólt a fiú, vétkeztem az ég ellen és te ellened. Már nem vagyok méltó arra, hogy fiadnak nevezd. De atyja megparancsolta a szolgáltnak: Vegyétek elő hamar a legdrágább köntöst és adjátok rá, húzzatok gyűrűt az ujjára és sarut a lábára. Vezessétek elő a hizlalt borjút és öljétek le. Együnk és vigadjunk, hiszen fiam meghalt, de föltámadt, elveszett, de megkerült” (Lk 15,21-24).

b) Az utolsó napon – végérvényesen dönt. Ezt pedig így írja le az Írás: „Aztán így szól a király a jobbán állókhoz: Jöjjetek Atyám áldottai! Vegyétek birtokba a világ kezdetétől nektek készített országot... Azután így szól a balján állókhoz: Távozzatok tőlem átkozottak az örök tűzre, mely az ördögnek és angyalainak készült” (Mt 25,34 és 41).

Bef.: Az Isten – a Végtelen. **Övé** – az indítás, teremtés ereje, **övé** a jóságok szórásának szerető gesztusa, de **övé** – a felelőséges ítélet döntő szava is!

Úgy élj tehát, hogy a **jókat** illető ítélet csendüljön feletted!

13. beszéd: Az örök haza lakói

(Dogmatikus beszéd: Isten házanépe)

Bev.: Lehetne **alanyilag** kérdezni: kik ezek? A felelet így szólna: Isten angyalai és az üdvözültek. De lehet **tárgyilag** kérdezni: miben áll ez a boldogságuk? Erre ugyan így felel az Írás: „Szem nem látta, fül nem hallotta, emberi szív föl nem fogta, amit Isten azoknak készített, akik szeretik őt” (1Kor. 2,9). De próbáljuk **megközelíteni** a boldogság gyökérzetét. Mi tehát az ő boldogságuk?

1. Gazdagok – a hozott kincsekkel.

Ez az alap.

a) De mit hoztak? Isten kegyelmével alakított múltat. A lepergett élet egész történetét... De minde nekfelett – a megszentelő kegyelemben teljesített életgyönyörűségét. Azt az életet, amelyet így élt végig: „Uram, én erősségem, menedékem és megszabadítóm; én Istenem, segítségem, kibem reménykedem, oltalmazóm, megmentő szarvam, ki fölemelsz engem” (Zsolt. 17,3).

b) És mit várnak? Isten szeretetéből fakadó végnélküli kivirágzó életet. Mert a **múlt** – a **jövő élet-aratása**. – Amit viszünk, az veteménye a földi életnek, hogy felzendülő gabonája legyen az örök életnek.

2. Boldogok – a természetfeletti kincsek értékével.

a) Ez az isteni kegyelem fénye.

b) Ez az isteni élet diadala.

c) Ez az egek Urának birtoklása. „Aki szeret engem, megtartja tanításomat. Atyám is szeretni fogja őt, hozzá megyünk és benne fogunk lakni” (Jn 14,23). „Ma még csak tükörben homályosan látunk, akkor majd színről-színre. Most töredékes a tudásom, akkor majd úgy ismerem, ahogy én is ismert vagyok” (1Kor. 13,12).

Bef.: Ez az Istenhez tért boldogok élete és végnélküli boldogsága. A földiekre áll az Írásnak ez a szava: „Ti szomjazók, jöjjetek a vizekhez mindnyájan, s akiknek nincsen pénzetek, siessetek, vegyetek és egyetek; jöjjetek, vegyetek pénz nélkül és minden ellenérték nélkül bort és tejet” (Iz. 55,1). Az égi-ekre pedig ez az igazság: bírjuk az Istent a szeretet csodás kapcsolatával. „Most megmarad a hit, remény, szeretet, ez a három, de köztük a legnagyobb a szeretet” (1Kor. 13,13).

14. beszéd: Az örök együttélés boldogsága (Dogmatikus beszéd: Istennel és boldogultjaival)

Bev.: Életünk hivatását és boldogságát így jelzi a Mester: „Aki szeret engem, megtartja tanításomat. Atyám is szeretni fogja őt, hozzá megyünk és benne fogunk lakni” (Jn 14,23). – Mi ennek belső értelme?

1. A jók együttése, mint környezet.

A szellemi élet lényeges jegye: a személyi közösség.

a) A földi életben is közösségben pereg alá az élet. Olvasd csak az Írást: „Mondá továbbá az Úr Isten: Nem jó, hogy az ember egyedül legyen: alkossunk hozzá illő segítőt is” (1Móz. 2,18).

b) Az Úr otthonában – az Isten tiszta háza népe adja a közösséget.

2. Az örök Jóság, mint a vég nélküli élet központja.

De az örök életben boldoguló tiszta lelkek együttesét az örök Jóság személyes élvezése teszi boldoggá.

a) Az első tárgyias mozzanat: „Ma még csak tükörben homályosan látunk, akkor majd színről-színre. Most töredékes a tudásom, akkor majd úgy ismerem, ahogy én is ismert vagyok” (1Kor. 13,12).

b) A másik tárgyias mozzanat: „Aki nem szeret, nem ismeri az Istent, mert az Isten szeretet” (1Jn. 4,8).

c) És mindennek legerősebb következménye: a személyes szeretet áramlása adja a boldogság teljességét. Ezért is mondja az apostol: „Most megmarad a hit, remény, szeretet, ez a három, de köztük a legnagyobb a szeretet” (1Kor.13,13).

Bef.: Az élet igazi boldogsága: tudatos visszatérés az örök **Szeretethez!**

b) alcsoport: A felelősség mikéntje

Rövid vázlatok lennének ezek.

1. beszéd: Dolgozók vagyunk (Erkölcsei beszéd: A dolgozó hivatása)

Bev.: Feladatok lépnek mindnyájunk elé; ezek teljesítése az elhivatott ember kötelessége. De ez a hívás: „Menjete ti is szőlőmbe, mondta nekik...” (Mt 20,7). – Mindenkit munkára szólít. Kérdezem: milyen az enyém?

1. Milyen – elhivatottságban?

a) Fizikai...

b) Lelki...

c) Szellemi...

2. Milyen – teljesítésben?

a) Kikényszerített teher?

b) Örömmel vállalt feladat?

c) Boldogan teljesített erőfeszítés?

Bef.: Az Úr **munkára**, nem tétlenségre küldött. „Az ember úgy születik nyomorúságra, mint a madár repülésre” (Jób 5,7).

2. beszéd: Értékesítők vagyunk (Erkölcsei beszéd: Isten sáfárnépe)

Bev.: Senkit sem enged üres kézzel az életbe az Isten (Maeterlinck: „Kék madár”). – De a kincsek-re ez a szabály: „Kereskedjete velem, amíg visszatérek” (Lk 19,13). – Hogyan végezhetjük ezt a feladatot?

1. Először is – a világ sáfárai vagyunk.

Itt – uralkodás és kidolgozás a feladat. Bizhatunk abban: „Az Úr az én pásztorom, semmi sem hiányzik énnekem, legelőhelyen megpihentet, üdítő víz mellé vezet” (Zsolt. 22,1-2).

2. Másodszor – önmagunk alakítóivá küldettünk. Itt az **emberré** lét, majd az **isteni emberré** nemesedés a kötelesség.

Vezetőnk a Mester: „Én vagyok a világ világossága. Aki engem követ, nem jár sötétben, hanem

övé lesz az élet világossága” (Jn 8,12). Munkánk eredménye: „Mindannak azonban, aki befogadta, hatalmat adott, hogy Isten fiává legyen” (Jn 1,12).

3. És mindenekfelett – Isten dicsőségére hívtunk.

Itt az Isten képének olya kialakítása a hivatás, amely tökéletességével visszaveri, kinyilvánítja az Úr dicsőségét.

Bef.: Nem **collector**, hanem **collaborans** az ember!

3. beszéd: A Hitelező és adós viszonyában élünk

(Erkölcsei beszéd: Isten ember viszonya)

Bev.: A teremtés ténye – a teljes függést hirdeti, de az Isten szeretete – a Hozzá térés lehetőségét is biztosítja. – Mi módon éri ezt el az ember?

1. Vegye az égi Atya ajándékait.

Isten adja, ember fogadja.

2. És alakítsa életté az ég adományait.

Ember veszi és életté teszi.

3. És végül vegye birtokba – az Isten alkotta örök otthonát. Isten ezt is ígéri: „Aki eszi az én testemet és issza az én véretem, annak örök élete van és én föltámasztom az utolsó napon” (Jn 6,54). Ember ezt is bírja: „Jöjjetek Atyám áldottai! Vegyétek birtokba a világ kezdetétől nektek készített országot” (Mt 25,34).

Bef.: De hol itt a „Hitelező” és az adós viszonyának megoldása? Abban a **Szeretet** adta jóságban, hogy magunk érdekében kifejtett munkánk jutalma: örök élet!

4. beszéd: És ha mi vagyunk a hitelezők?...

(Erkölcsei beszéd: A hitelező feladata)

Bev.: Milyen lélek hasson át minket, ha „kölcönt adunk” másoknak?

1. Királyi a kölcsönadásunk.

a) Könnyedén adjunk.

b) Bőségesen kínáljunk.

2. Királyi legyen a várakozásunk.

De hogyan várjuk vissza a kölcsönt?

a) A királyi lélek jóságával.

b) A szerető lélek készségével.

Bef.: Jól jegyezzük meg: csak így lehetünk királyi, sőt isteni emberek!

5. beszéd: Legyen igazságos és méltányos az ítéletünk

(Erkölcsei beszéd: Ítéelő szavunk hangja)

Bev.: Az embert is megilleti a **jogos** visszavárás... Tehát ítéletet mondhat az adósa felett. – De minőt?

1. Sohasem kegyetlenül elítélőt.

Miért?

a) Mert Urunk is kegyes hitelező.

b) Nekünk is Őt kell követnünk ítéletben.

2. És mindig türelemmel várakozó.

Miért?

a) Mert Urunk is így ítelt. Sőt mindent elengedett!

b) Mert így a szeretettel kapcsoljuk magunkhoz embertársainkat.

Bef.: A jogos követelés – várható, de a követelés módja – a szeretet alapján érvényesítendő!

6. beszéd: Az Úr döntő számvetése

(Dogmatikus beszéd: Isten szava döntő)

Bev.: Amit az Úr mond – az **végérvény**.

1. Azért döntő – az utolsó szava.**2. Akár boldogság, akár kárhozat a tartalma.**

Bef.: Isten felett nem győzhet az ember! Még – a szabad ember sem!

* * *

B/ rész – a/ csoportja: a „kis liturgia” szövegeihez írt beszédek**1. (Introitus) beszéd: A világ Tőled!**

(Dogmatikus beszéd: Isten a mindenség Teremtője)

„Uram, Uram, te mindenható király! Hatalmad alá tartozik minden, és nincs, aki akaratodnak ellentállhatna... Te alkottad az eget, a földet és mindent, amit az ég pereme magába foglal. Te vagy mindennek az Ura, és nincs, aki ellentállhatna fölségednek” (Eszter 13,9 és 10-11).

Bev.: Sokszor mered elénk a kérdés: kicsoda az Isten? A felelet ilyenformán hangzik:

1. Mindenek Ura vagy.

A nagy világ, kis világ, szellemi világ együttese a mindenség.

a) A nagy világban az Isten az Úr. „Miért alkottál engem ilyennek? Vagy nem a fazekastól függ, hogy ugyanabból az anyagból egyik edényt díszesnek, a másikat közönségesnek készíti?” (Róm. 9,21). „Hatalmat kapott a föld negyedrésze fölött, hogy karddal és éhínséggel, halállal és fenevadakkal öldököljön” (Jel. 6,8).

b) Az emberek életében az Isten az Úr. „Mert te vagy, Uram, kinek hatalma van élet és halál fölött, levezetsz az alvilág kapuihoz és újból felhozasz” (Bölcs. 16,13). „Aki tehát szembeszáll a hatalommal, Isten rendelésének szegül ellene. Az ellenszegülő pedig magára vonja az ítéletet” (Róm. 13,2). „Benne lakik testileg az Istenség egész teljessége, benne lettetek ennek a teljességnek részesei: benne, aki minden fejedelemség és hatalmasság feje” (Kol. 2,10).

2. Mindenek Imádottja vagy.

Élettelenek is imádnak – hódolatos törvényszerűségükkel. És mi lesz a mi hódolatunk?

a) Hozzá száll imánk. „Ismerjétek el az Úrnak, nevének dicsőségét.

Hozzatok áldozatot s jöjjetek színe elé, boruljatok szent ékességben az Úr elé” (1Krón. 16,29). „Az egész föld imádjon és dicsérjen téged, zengjen nevednek dicséretet” (Zsolt. 65,4). „Féljétek Istent s dicsőítétek, mert eljött ítéletének órája. Imádjátok őt: az ég, a föld, a tenger és a vízforrások alkotóját” (Jel. 14,7).

b) Őt magasztalja áldozatunk. „...az Urat, a ti Isteneteket, ki kihozott titeket Egyiptomnak földéről nagy erővel és kinyújtott karral, őt féljétek s őt imádjátok s neki áldozatok” (4Kir. 17,36). „Áldozatok igaz áldozatokat, s az Úrba vessétek bizalmatokat” (Zsolt. 4,6). „Hiszen napkelettől napnyugatig nagy az én nevem a nemzetek között, és minden helyen tiszta eledeláldozatot áldoznak és mutatnak be nevemnek. Bizony, nagy az én nevem a nemzetek között – úgy mond a seregek Ura” (Mal. 1,11). „Mint kosokból, bikákból és ezernyi kövér bárányból álló égőáldozat, olyan kedves legyen előtted ma a mi áldozatunk, hiszen akik benned bíznak, meg nem szégyenülnek” (Dán. 3,40).

Bef.: De emelkedjünk arra a boldogító tudatra, hogy mindenek **földi felismerője** – az emberkirály.

2. (Introitus) beszéd: A világ hódoló Előtted!

(Erkölcsei beszéd: Az Isten előtt hódoló ember)

Bev.: Milyen **gyakorlati** alakban a világ hódolata?

1. A világ hódolata – kényszer.

a) Szóltál és cselekszenek.

b) De ez az egyetemes történet alázatos, de tudat nélküli hódolat. Állnak és dicsőítenek: „Dicsérjétek őt, nap és hold, dicsérjétek őt mind, ragyogó csillagok! Dicsérjétek őt, az egeknek egei, és minden vizek az ég felett! Dicsérjék az Úrnevét! Mert ő szólott és lettek, ő parancsolt és létrejöttek. Felállította őket örökkön-örökre, s el nem múló törvényt szabott nekik” (Zsolt. 148,3-6).

2. Az ember hódolata azonban – készség.

Az ember szellemi képed, Uram, szabadsága, kincse, de behódoló meghajlása is szeretetének jele.

a) Szabadon cselekszik minden ember. „...Ha ezt megteszed, az Istenparancsát teljesíted s eleget tudsz tenni rendeleteinek...” (2Móz. 18,23). „Hálát adok Istennek, akinek, mint őseim, tiszta lelkiismerettel szolgálok” (2Tim. 1,3). Ez a nagyszerű életkincse.

b) Így Istent tisztel és imád. „Ha valaki beszél, mintegy Isten szavával szóljon; ha valaki szolgál, tegye azzal az erővel, amit Isten juttat, hogy Jézus Krisztus által mindenben megdicsőüljön az Isten. Övé a dicsőség és hatalom mindörökkön-örökké” (1Pét. 4,11). „Neki legyen (dicsőség és) hatalom mindörökkön-örökké. Amen” (1Pét. 5,11). „Övé a dicsőség és a hatalom örökkön-örökké. Amen” (Jel. 1,6). – Ez az ember Isten igényelte szent kötelessége.

Bef.: De ez a boldogságának forrása is!

*

1. (Oratio) beszéd: Ki szabadít meg a bűnök terhétől?

(Dogmatikus beszéd: A bűnbocsátó)

Bev.: A bűnös ember felsóhajtása sikongó bizonytalanság... (Hugo V.: „Nyomorultak”)... Ki lesz életterheim, bűneim szabadítója?

1. Istenfia – az elégtételt adó.

Az Írás szerint –áldozati Bárány a Messiás. „Feláldoztatott, mert ő maga akarta, és nem nyitotta meg száját; viszik, mint a juhot leölésre, és mint nyírója előtt a bárány, elnémul, és meg nem nyitja száját” (Iz. 53,7).

a) Feláldozta Önmagát. „Nézzétek, az Isten Báránya! Ő veszi el a világbűnét!” (Jn 1,29).

b) Megváltotta bűnös népét. „Hiszen tudjátok, hogy nem múlandó dolog, ezüst vagy arany váltott meg öröklött, értéktelen életmódokból, hanem a hibátlan és szeplőtelen Báránynak, Krisztusnak drága vére” (1Pét. 1,18-19).

2. Így tehát Ő – a megbocsátó.

a) A földön járva – bűnöket bocsátott. „Bocsánatot nyertek bűneid” (Lk 7,48).

b) A földön járva – bűnbocsátó hatalmat adott. „Akinek megbocsátjátok bűneit, bocsánatot nyert, akinek pedig megtartjátok, az bűnben marad” (Jn 20,23).

Bef.: Boldog lehet az ember, mert bűneit megbocsátja az Isten.

*

1. (Graduale) beszéd: Örök menedékem vagy, Uram!

(Dogmatikus beszéd: Isten tulajdonsága: védelmezőm)

„Uram, te vagy a mi menedékünk nemzedékről nemzedékre. Mielőtt hegyek lettek, föld és világ születtek, öröktől fogva és mindörökké vagy te, Istenem!” (Zsolt. 89,1 2).

Bev.: A létem gyökere – az életem védelme. Ő teremtett, Ő véd és célba segít. – Hogyan értelmezendő?

1. Mielőtt a föld és hegyei teremtettek...

Fenséges szöveg: „Öröktől fogva rendelt engem, ős idők óta, még a föld előtt” (Péld. 8,23).

a) Minden az Isten terve. „Mert ő ellát a világ végeiig és szemlél mindent az ég alatt” (Jób 28,24). De ne felejtse! Az Ő gondolata – valóság is.

b) Népének sorsa is Ő szándéka. Szándékai örök jellegűek. „Harcolnotok azonban nektek nem kell, hanem csak álljatok veszteg s meglátjátok, hogy segít az Úr titeket, Júda és Jeruzsálem! Ne féljétek, ne rettegetek, csak vonuljatok ki holnap ellenük s az Úr veletek lesz” (2Krón. 20,17). – Döntései – élő valóságok.

2. Már áldó Vezére voltál jövő népednek.

Izraelt vezetted. Áldva – büntetve. Erdemei szerint. Ilyen maradtál – végtelenséged miatt.

a) Jóknak jutalmat adott. – „De te, Uram, ne vond meg tőlem segítségedet, figyelj reám és oltalmaz meg engem” (Zsolt. 21,20). „Az Isten ad szabadulást és dicsőséget nekem, segítségem Istene ő; az Istenben van reménységem” (Zsolt. 61,8). „Most már azonban megöregedtem. Lépjetek ezért ti az én és testvérem helyébe. Induljatok el és harcoljatok nemzetünkért. Az ég segítségével legyen veletek!”

(1Mak. 16,3).

b) Gonoszoknak büntetést juttattál. „Gonosz embernek nyújtottál segítséget s az Úr gyűlölőivel léptél barátságra, s azért megérdemelted az Úr haragját” (2Krón. 19,2). – „Isten, ne távozzál tőlem, én Istenem, tekints reám, segíts meg engem!” (Zsolt. 70,12).

Bef.: Életem **végső** menedéke is Te vagy.

2. (Graduale) beszéd: Izrael népének Vezére vagy, Uram!

(Dogmatikus beszéd: Üdvösségünk mozzanatai)

Bev.: Üdvözítésünk – szereteted tárgya. Megvalósulása – jóságod észlelhető áldása. – Milyen mozzanatokban jelentkezik ez?

1. Üdvünk forrása lett Izrael.

Az elesett ember – nem elvetett ember. Izrael népe – az üdvtörténet hivatott szolgálja.

a) Ószövetség tanítja. „És íme jöttek lovasok, kettős fogatok, s ő megszólalt és mondotta: elesett, elesett Babilon, és isteneinek faragott képeit mind a porba tiporták” (Iz. 21,9). „Szólt ugyanis hozzám az Úr: Fiam vagy te, a mai napon nemzettelek én téged” (Zsolt. 2,7). „Felette örvendezzél, Sion leánya; ujjongj, Jeruzsálem leánya: íme bevonul hozzád királyod, igaz ő és megszabadít” (Zak. 9,9). „Íme én elküldöm angyalomat, hogy elkészítse az utat színem előtt, és csakhamar eljő templomához az Úr, akít ti kerestek...” (Mal. 3,1).

b) Újszövetség erősíti. „Te Betlehem, Júda földje, éppen nem vagy a legkisebb Júda fejedelmi városai között, mert belőled származik majd a vezér, aki népemet, Izraelt kormányozza” (Mt 2,6). „Menjetez inkább Izrael házának elveszett juhaihoz” (Mt 10,6). „Béke és irgalom mindazoknak, akik e szablyát követik, és Isten Izraelének” (Gal. 6,16). – Ezért az isteni terv szentségét tiszteld ebben!

2. Áldásod hordozója lett Izrael.

Jóságod és szereteted – személyeken át jelentkezik.

a) Pátriárkák áldásával közeledsz az emberek felé. Olvasd csak Jákob áldását (1Móz. 49.fej.)!

b) Kánaán visszaadásával mutatod szerető jóságodat. „Mondá néki továbbá az Úr: Láttam népem nyomorúságát Egyiptomban s hallottam kiáltását a munkatisztek kegyetlensége miatt s ismerem szenvedését; leszállottam tehát, hogy megszabadítsam az egyiptomiak kezéből s kivezessek arról a földről jó és tágas földre, tejjel s mézzel folyó földre, a kánáneusok, a heteusok, azámoreusok, a ferezeusok, a heveusok meg a jebuzeusok lakóhelyére” (2Móz. 3,7-8). Szinte jelzed: az örök Kánaánt is visszaadod...

c) Próféták igéivel tanítod és erősíted a nép hitét. Izaiás így jövendöl: „Mondjátok a kislelkűeknek: Bátorság! Ne féljetez! Íme a ti Istenetek bosszút áll és megfizet, maga az Isten jön, hogy szabadulást hozzon nektez! Akkor majd megnyílik a vakok szeme, s a süketek füle nyitva lesz” (Iz. 25,4-5). Majd így énekel: „Örvend majd akkor a pusztaság s a járatlan vidék, ujjong majd a sivatag, és virul, mint a lilium. Virulva virul és ujjong, ujjong és hálát zeng, övé lesz a Libanon dicsősége, a Kármel és a Sáron pompája. Meglátják öz az Úr dicsőségét, Istenünknek fenségét” (Iz. 35,1-2).

Bef.: Izrael az eszköz és az egyetemes emberiség az üdvösség birtokosa. „Talán csak a zsidóké az Isten, s nem a pogányoké is? Bizony a pogányoké is. Hiszen ugyanaz az Isten teszi megigazulttá a hívő körülmetéltet és hite által a körülmetéletlent” (Róm. 3,29-30).

*

1. (Offertorium) beszéd: Az Úr egyszerű választottja

(Erkölcsi beszéd: A jóság érték)

„Volt Husz földjén egy férfiú, kinek Jób volt a neve. Ez a férfiú feddhetetlen volt és igaz. Istenfélő és a gonosztól tartózkodó... Mondá erre az Úr a sátánnak: Nos, a kezedbe adom mindenét, ami je van; öreá azonban ne nyújtad ki kezedet!...” (Jób 1,1 és 12).

Bev.: Jób példáján kezdjük: mi az igazi jóság?

1. A jóság Isten látta léleksugárzás.

Az emberi szem is lát, de az Isten szeme lát – teljesen.

a) Isten a szándékot látja.

b) Isten az erőfeszítések nagyságát nézi.

c) Isten a kiáradó jóság sugárzását is észleli. – Ezért: a Jób féle léleksugárzás – az igazi jóság.

2. A jóság Isten áldotta próbaállás.

Hogyan ítéltetik meg a jóság?

a) Sátán szerint... Csak odáig tart, amíg jó az ember sorsa...

b) Az ember szerint... Az a jóság, ha **ad** az ember...

c) Isten szerint... Az a jóság, ha **kítart és állhatatos** az ember. Mégpedig miben? Isten szeretetének hitében, az események terhének viselésében és az **optimisztikus** gondolat birtoklásában.

Bef.: Jób népe – a jóság igazi népe.

2. (Offertorium) beszéd: A jóság próbatétele

(Erkölcsei beszéd: A kísértések)

Bev.: De folytatólagos kérdés lehet: miért kísérti a jókat az élet? Azt is mondhatnám: kik kísértik a jókat?

1. A jókat kísérti a sátán.

a) Isten engedi. Ezt jelzi az apostol: „Óvatosak és éberek legyetek. Ellenségeitek, az ördög, mint ordító oroszlán jár körül, keresve, kit nyeljen el. Szálljatok vele szembe keményen a hit erejével” (1Pét. 5,8-9).

b) Hogy diadalmas legyen a próbára vetett ember (Olvasd Jób történetének utolsó fejezetét!).

2. A jókat kísérti a világ.

a) Csábító szépségeivel.

b) Embereinek csábító szavaival.

3. De a jókat segíti az Isten.

Biztosan és diadalmasan.

a) Újabb adományaival (ez anyagi vonal).

b) Égi kegyelmével (ez lelki vonal).

c) Természetfeletti kincseivel (ez a megváltási vonal).

Bef.: A kísértés próba és ellenállás, Isten kegyelmének felhasználása.

*

1. (Secreta) beszéd: Érdemeink nélkül – kegyedért esdünk

(Erkölcsei beszéd: A kérő ember)

Bev.: De állandó és izgató kérdés: méltó-e erre a bűnbocsátó kegyre az ember?

1. Érdemtelen az ember.

a) A Végtelent sértette...

b) Nem elég érdemes az ő véges könyörgése. Ezért mondja az apostol: „S ha az igaz is alig menekül meg, hova lesz az istentelen és bűnös? Ezért azok is, akik Isten akarata szerint szenvednek, ajánlják lelküket jócselekedeteikkel a hűséges Teremtőnek” (1Pét. 4,18-19).

2. De kegyelmes az Isten.

a) A megbántás percében – bocsánatot ígér. „Én pedig, ha fölmagasztalnak a földről, mindent magamhoz vonzok” (Jn 12,32).

b) A bánkódás pillanatában – a Messiás érdemeire – bocsánatot közöl. (Dosztojevszkij: „Bűn és bűnhődés” – Marmeladov bűnei...).

Bef.: Az Isten Szeretete mindent eltöröl.

*X

1. (Communio) beszéd: A föld embere Hozzád kiált

(Erkölcsei beszéd: Vox hominis)

„Kiáltok, hisz te meghallgatsz, Istenem! Hajtsd hozzám füledet, hallgasd meg szavaimat” (Zsolt. 16,6).

Bev.: Mit tesz az ember nyelve? Gondolatokat közöl embertestvéreivel és kiált – az ég Urához. –
Mi a kiáltás belső tartalma?

1. Ad Deum!

Ez is tartalom. Hogyan?

- a) Hiszi, hogy egy az Úr. „Halld Izrael! Az Úr, a mi Istenünk egy Úr!” (5Móz. 6,4).
- b) Tudja, hogy erős az Úr. „Az Úr azonban mint hős harcos áll mellettem” (Jer. 20,11).
- c) Érti, hogy Atya az Úr. „Úgy szerette Isten a világot, hogy egyszülött Fiát adta oda, hogy mind-az, aki benne hisz, el ne vesszen, hanem örökké éljen” (Jn 3,16). Lám! Így a hang – ebből az Istenről alkotott tartalmi elgondolásból fakad.

2. Ut exaudiar.

Ez az emberi hang – okoz...

a) Egek felé tör, hogy egekből segítséget kapjon. Hangját ez a hír erősíti: „Nos tehát, úgymond az Úr, térjetez hozzám teljes szívetekből, böjttel, sírással és jajgatással, szaggassátok meg szíveteket, nem pedig ruhátokat, és térjetez meg az Úrhoz, a ti Istenetekhez, mert jóságos ő és irgalmas, türelmes és nagyirgalmú, és szánakozik bajotok felett” (Joel 2,12-13).

b) Égi Atya előtt cseng, hogy a fiú lélekben gazdagodhassék. Fohásza ez: „Harmatozzatok, egek, onnan felülről, és csepegjék a felhők az igazat” (Iz. 45,8). (Eredménye ez: „Hagyja el útját az istentelen, gondolatait a gonosz férfiú, és térjen vissza az Úrhoz, ki megkönyörül rajta, és Istenünkhöz, mert kész ő a megbocsátásra” (Iz. 55,7).

Bef.: Így kiált az ember az égre, és ennek nyomán száll az ég áldása a földre.

2. (Communio) beszéd: Halljad, Uram, fiaid szavát!

(Erkölsi beszéd: Az ima hatása)

Bev.: A föld emberének sok szava – **imává** finomodik. A lélek tömjénfüstjeként emelkedik az egek Urához. – És mit cselekszik az Úr?

1. Az ég Urának fülei hallanak...

Mi a lényege az Istennek? Végtelen Személy. Így tehát:

a) Észleli – az emberszemély hangját. „Gyógyíts meg engem, Uram, és meggyógyulok; szabadíts meg engem, és megszabadulok, mert dicsőségem te vagy! (Jer. 17,14).

b) Rezonanciával hallja az emberszemély kérését. Ezzel biztat Jeremiás: „Áldott az az ember, kinek az Úrban van bizodalma, és az Úr neki a reménysége! Olyan lesz, mint a folyóvíz mellé ültetett fa, mely nedves talajba bocsátja gyökereit, és nem fél, ha eljő a nyár. Lombja zöldelleni fog, s a szárazság idején nem kell aggódnia, nem is szűnik meg sohasem gyümölcsöt teremni” (Jer. 17,7-8).

c) És szeretetre hangolódik a felé forduló ember iránt. „Krisztus is meghalt egyszer a bűnök miatt, az Igaz a bűnösökért, hogy Istenhez vezessen minket” (1Pét. 3,18). – És ez a szeretet mit hoz?...

2. És a „halló fülek” segítséget nyújtanak.

Az ember igénylő imája – az Isten szeretetének kiárasztása.

- a) Kiáradó jóság az Isten. „Aki nem szeret, nem ismeri az Istent, mert az Isten szeretet” (1Jn. 4,8).
- b) Adó Jóság is – az Isten. „Mindaz, aki kér, kap...” (Mt 7,8).
- c) Így emberélet igényét kielégítő az Isten. – Anyagit. „Ne aggódjatok megélhetésetek miatt, hogy mit egyetek vagy mit igyatok, sem testetek miatt, hogy mibe öltözzetek... Mindezt a pogányok keresik. Hiszen tudja mennyei Atyátok, hogy minderre szükségetek van. Ti keressétek elsősorban Isten országát s annak igazságát, és ezeket is mind megkapjátok” (Mt 6,25 és 32-33). – Lelkit. „Nem értek ti többet azoknál?...” (Mt 6,27). – Szellemit (természetfelettit!).

„Bizony, bizony mondom neked: Aki nem születik vízből és (Szent)lélekből, nem mehet be Isten országába” (Jn 3,5). „Mindegyikünk annyi kegyelmet kapott ajándékba, amennyit Krisztus adott” (Ef. 4,7).

Bef.: Életemben is tapasztaltam: hallottad imámat és áldottad életemet!

*

1. (Postcommunio) beszéd: Misztériumod hatásai

(Erkölsi beszéd: Az Úr vételének hatásai)

Bev.: Hogyan közlekedik az ember az Istennel? Az ember imával – felemelkedik, az Isten pedig valóságos jelenléttel – leereszkedik.

1. Bennem lakozol.

a) Birtokodba vettél. „Nem ti választottatok engem, hanem én választottalak titeket és arra rendelek, hogy munkátokkal gyümölcsöt hozzatok: maradandógyümölcsöt” (Jn 15,16).

b) Lélekben bennem lakozol. „Azon a napon megtudjátok, hogy én Atyámban vagyok, ti pedig énbennem és én tibennetek” (Jn 14,20).

2. Erődet hordozom.

Így azután – erőidet is hordozva bírom.

a) Adod – kegyelemben. „Mindegyikünk annyi kegyelmet kapott ajándékba, amennyit Krisztus adott” (Ef. 4,7).

b) Adod – személyes jelenlétedben. „Én vagyok az igazi szőlőtő, ti a szőlővesszők... Aki bennem marad és én őbenne, az bő termést hoz. Hiszen nélkülem semmit sem tehettek” (Jn 15,5). „Aki eszi az én testemet és issza az én véretem, annak örök élete van és én föltámasztom az utolsó napon” (Jn 6,54).

Bef.: Így közlekedik az ember és az Isten! Kérés – az ember közeledése, és **lakozás** – az Isten felelete.

* * *

B/ rész – b/ csoportja: a napi Evangéliumhoz írt beszédek

Az Evangélium szövege így szól: „Hasonlít a mennyek országa egy királyemberhez, aki számot akart vetni szolgálóival. Mikor elkezdte a számvetést, eléje állítottak egyet, aki tízezer talentummal tartozott. Mivel nem volt miből visszafizetnie, az úr megparancsolta, hogy adják el őt feleségéért, gyermekeért, vagyonostul, és úgy fizessen. De a szolga leborulva kérlelte: Légy türelemmel irántam, mindent vissza fogok fizetni. Az úr megkönyörült a szolgán, elbocsátotta, a tartozást is elengedte. Amint a szolga kiment, találkozott egyik szolgatársával, aki száz dénárral tartozott neki. Megragadta, fojtogatni kezdte és követelte: Add meg, amivel tartozol. Szolgatársa leborulva kérlelte: Légy türelemmel irántam, mindent vissza fogok fizetni. De ő nem engedett, hanem fogta, tömlőbe vetette, amíg nem fizeti meg tartozását. Szolgatársai a történet láttára igen elszomorodtak s menten elmondták uruknak mindazt, ami történt. Az úr maga elé idézte őt és így szólt hozzá: Te gonosz szolga! Kérésedre elengedtem minden tartozásodat. Nem kellett volna neked is megszánnod szolgatársadat, mint ahogy én megszántalak téged? Erre az úr haragjában átadta őt a poroszlóknak, amíg meg nem fizeti minden tartozását. Így tesz mennyei Atyám is veletek, ha mindegyiktek szívből meg nem bocsát felebarátjának” (Mt 18,23-35).

Az Evangélium rövid tartalma ez: példabeszédet mond az Úr – az adós szolgáról. Tanít az Úr, hogy miképpen vegyük és adjuk a bocsánatot. – De ezt a rövid tartalmat olyan keretbe foglalja az Úr, hogy az adósságot elengedő királyi embert a mennyek országához hasonlítja, aki számadást végez szolgálóival. Ezért ez az egyenesen és kizárólagosan a mai Evangélium példabeszéde a következőképp bontható beszédtetelekre. – Szólni lehetne először a **királyi ember** számvetéséről és a számvetésben gyakorolt **jóságáról**. Majd szólni lehetne a **jog és szeretet elméleti értékeléséről** és ebből le lehetne vezetni a szereteten alapuló **erkölcsi erények** magyarázatát. Végül azután felvethető a „**mennyek országának**” gondolata, ahová földön és égben haza vár az égi Atya. De csak azokat, akiket átjár a megbocsátó szeretet lelke. – Szinte „**függelék**”-ként kapcsolható ide a „sugárzó egyéniség” beszéd-sora és néhány ötletszerű „egyveleg”. Mindezek után beszéláncokat fonunk. – Lássuk ezeket egyenként.

Különálló beszédek

a) alcsoport: A királyi számvetés gondolatából

1. beszéd: Az örök Király

(Örök Királyunk – és csekélységünk)

Bev.: Értelmünk a szemlélet és kutatás útján eljut az örök Király létéhez. Az Írás is ezt mondja:

„Ami ugyanis Istenről megismerhető, az világos előttük, mert Isten nyilvánvalóvá tette számukra. Hiszen, ami benne láthatatlan: örök ereje és isteni mivolta, a világ teremtése óta művei alapján értelemmel fölismerhető” (Róm. 1,19-20). – De a Teremtő és a teremtmény milyen viszonyban áll egymással? Ez a kérdések kérdése. És hogyan felelhetünk reá?

1. Adósai vagyunk.

A mai Evangélium képletesen szól a jól osztó királyról, midőn így ír: „Hasonlít ugyanis a menyek országa egy királyemberhez, aki számot akart vetni szolgálival...” (Mt 18,23). De a számvetés folytatása annak felsorolása: kinek–kinek mit adott?

a) Mi is kaptunk. – Egyetemes emberi **életkincseket**... Isteni **hivatást**... **Égi** előrendelést... Majd **egyéni** kiváltságokat... Egyéni talentumokat...

b) Tehát **adósai** vagyunk. – Mégpedig hálaadósok. De ez nemcsak köszönet, hanem **kamatoztató feladat**. És épp ezért mondhatjuk, hogy végül adósai vagyunk **értékesítés** tartozásával. Életjelszavunk legyen: teremtsük **életté** az Isten adta adományokat! – Íme, az örök Király és csekélységünk első kapcsolata: Ő az **Adó**, és mi vagyunk a **tartozók**.

2. De azt se felejtjük, hogy számvetésre is hivatunk.

A királyi Adakozó és Hitelező hasonlata azonban a mennyek országáról szól... Tehát arra akar figyelmeztetni, hogy a jól dolgozó a mennyek országának birtokosa... Vessünk tehát számot: birtokoljuk-e a mennyek országát jellemző lelket?

a) Számadásunk – **hiányt** mutat. – Ez az életben történt **mulasztásaink eredménye**, és így elítélésre számíthatunk (vizsgáljuk csak lelkiismeretünket!).

b) De az örök Király **bocsánatot** és türelmet tanúsít. – Ez pedig az égi Atyának felénk forduló szeretete. – Felelős az ember, de kegyesen szerető az Isten. – Íme, itt a második kapocs: az égi Király szeretettel tekint földi gyermekeire.

Bef.: Záró megállapításunk: „Király” és „alattvaló” – nagy távolságot mutat. – Persze, mindez földi hasonlat, csak azt mondja, hogy a „földi hatalmas” nagyon magasan áll a „föld egyszerű polgára” felett. Mindezt azután a fejlődő élet szabályozza és irányítja. Azonban égi Király és földi zarándok – a **Szeretet egybefonódásával** az „Atya” és „fű” kapcsolatát tárja elénk. Itt tehát a **valóságos függés**, a teremtés, a megváltás és megszentelés a kapocs: a **szeretet alapján** jelentkezik. Atya az Isten és fia az ember!

2. beszéd: A kegyes Számvevő

(Homiletikus beszéd: A kegyesség lelke)

Bev.: A mai Evangélium élő tanítás, amely Urunk példájából – magunk életjárására utal bennünket. – Miképpen hangzik a tanító Mester oktatása?

1. Istenkirály elengedi tartozásunkat.

a) Lehet ez – a vett javak mulasztott kamatoztatása.

b) Lehet ez – az egyéni bűnök gonoszsága.

2. De Istenkirály elvárja hasonló szeretetünket.

Az emberi élet olyan földi sodródás, ahol sok bántalom érheti lelkünket – mások részéről.

a) Lehet ez – anyagi sérelem.

b) Lehet ez – lelki rosszakarat.

Bef.: És mindezt miért mondja el a mai példabeszéd? Azért, hogy az Istenkirály eljárásán okulva – mi is megbocsátó elnézéssel legyünk ember–testvéreinkkel szembe. – Ez a szeretet iskolája.

3. beszéd: A büntető Számvevő

(Erkölcsi beszéd: De csak megbocsátásvagyon?)

Bev.: Az ember hajlamos arra, hogy a gyengéd és szerető szót úgy értelmezze, hogy mindent elenged – a „gyenge Úr”. – Ne felejtse: az Isten kegyes, de végtelenül – **erős**. – Hogyan áll elénk e kettős tétel harmonikus egysége?

1. Kegyes az elengedésben.

Ennek vonala is kettős.

a) Szeretetteljes – a szóró adományozásban.

b) Kegyes a könyörgő kérés – meghallgatásában. Mindez azért, mert: „az Isten szeretet” (1Jn. 4,8).

2. De kemény a gonosz ítéelésében. Az emberi elme igen hajlamos arra, hogy itt **indulatról** gondolkodjék. Az Isten nem érzéshullám mozgatója, hanem életáramlat Öslendítője.

a) Az Isten – Igaz. Ebből következik, hogy feltételes parancsa is döntőigazság.

b) Az Isten – Bíró... Ebből az következik, hogy a Vele szembe fordulás **magában hordozza** a büntetés valóságát.

Bef.: Gyengédség – a **módban** és Erő – az egész élet **irányításában** – ez az Isten. Ezért olvassuk ezt az ítéletet: „Erre az úr haragjában átadta őt a poroszlóknak, amíg meg nem fizeti minden tartozását” (Mt 18,34).

4. beszéd: Az Úr szolgálója – a föld ura

(Ember helyzete a földön)

Bev.: A teremtmény lényeges jegye: a **teljes függés**. Az indításban, a fennmaradásban és a célbatörésben a legfőbb az Isten, tehát ezekben is **függvény** az ember. – Ámde a szerető Isten égből indított szolgálóját – a föld urának gondolta.

– Hogyan áll elénk ez az igazság?

1. Lényegében több, mint a föld, mert a lélek hordozója.

a) Az Istenkirály adománya ez a többlet (lélek!).

b) A „királyi ember” feladata a királyi élet (isteni ember!). Mi ez? Uralom a földön.

2. Munkálkodó tehetségbontásában több, mint a föld.

Miért? Mert önmagának és földi értékeinek felelős birtoklója.

a) Többlete – a szellem birtoklása és Isten dicsőségére való kiteljesítése.

b) Többlete – saját életének végnélküli boldogítása. Mi ez? Uralom – önmaga felett!

Bef.: Így lesz az „Isten szolgálója” a „föld ura”. Így lesz a föld ura az életalakítás útján az örök élet várományosa. – Így lesz a várományosból a szerető Isten bőséges adománya révén az Isten drága gyermeke.

5. beszéd: Az Úr hatalmából részesedő szolga

(Erkölcsei beszéd: A Teremtő Isten és a teremtő ember)

Bev.: Az Úr a Minden, akinek akaratából teremtett a mindenség. „És mondá az Isten: Legyen világosság!” (1Móz. 1,3)... De ebben a különös és mindenek feletti teremtő erőnek valamelyes fokában részesedett-e a ember?

1. „Teremtő erőivel” átalakíthatja az anyagi világot.

a) Homo faber (mesterség).

b) Homo construens (civilizáció).

2. Értelmi erőivel – a képzelet szárnyán – szebbé teremtheti a világot.

a) Szép lehet – a világ (munka).

b) Művészi lehet – az utáncat (művészet).

3. Kegyelmi erők vételével örök gyönyörűségűvé, istenivé teremtheti önmagát.

a) Lehet – Isten fia. „Mindannak azonban, aki befogadta, hatalmat adott, hogy Isten fiává legyen” (Jn 1, 12).

b) Lehet – Isten örököse. „...Ha pedig fiai, akkor örökösei is: örökösei Istennek, Krisztusnak pedig társörökösei” (Róm.8,16-17).

Bef.: Ez a teremtés égi vetülete. A lényeg ez: Isten semmiből mindent, az ember a meglévőből szebbet és gazdagabbat teremthet. Az Isten teremtő gondolata **valóság**, az ember képzelet szülte teremtése (arany hegy!) lehetőség.

6. beszéd: Az Úr adócai

(Erkölcsei beszéd: A Teremtő és a bőségből részesedő ember)

Bev.: Mindent vettünk, mi tehát az Úrral szemben érvényt kereső kötelező levelünk? Mit követel ez tőlünk?

1. A hálás nyugtázást. Elismerő hódolatot, hogy **kaptunk**.

2. A készséges munkába állást.

Elismerő odahajlást, hogy dolgozni kezdjünk.

3. A jóságos visszafizetést.

Itt – a vett javak visszaadása a feladat. Készséges hódolatot követel, hogy visszafizessünk.

4. Az örök értékesítést.

Itt az örök dicsőítés – a kötelesség. A testi és lelki javaink Istennek adása áldozatos, odaadó kifejelettséssel és az Úr ügyének érdekében való szolgálatba állításával fizetésünk az Úrnak. – Magunkat szolgáljuk és másoknak is szolgálatot adunk.

Bef.: Örök adósok ne féljete! Örök szeretetbőség fizet állandóan nektek. Fizető adósok, nem fogtok **kiüresedni**, mert a Hitelezőtök újabb és újabb szeretetárasztással fizet.

7. beszéd: Az adósságot törlő Király

(Isten: bőkezűen elengedő)

Bev.: Az Úr a legfenségebb és legbőkezűbb adakozó, akinek lényegéhez tartozik a szeretet jóságának teremtő kisugárzása. – De milyen az Isten a nem hűségesen szolgáló adósnak életében?

1. Vele szemben is mindent visszakövetelő.

a) **Ész:** nincs ember, aki Istennel szemben nem tartozó adós. A lelkiismerete szavában Isten követelődzik.

b) **Írás:** „Adjátok meg a császárnak, ami a császáré, Istennek, ami az Istené” (Mt 22,21).

2. De az alázatos könyörgőnek mindent elengedő.

a) Az **ész:** ezt teheti az Úr!

b) A mai **Evangelium** szövege fejtegetendő...

Bef.: Az Úr lényege a szeretet. Ha felé áramlik az emberi szeretet, akkor a csodás találkozás az isteni természetben való részesedést adja. Az isteni természet révén pedig már nem szolgál, hanem Isten fia.

8. beszéd: Az Úr elenged...

(Erkölcsei beszéd: Az örök Bíró)

Bev.: Az élet erkölcsi terheinek vállalása a felelős ember kötelessége. Nem mennek át lelkünkön nyomtalanul az erkölcsi élet hullámai; a múlt örök teherként nehezedik reánk. Még az öröklés törvényének is terhét viseljük... Mennyivel inkább kell hordoznunk saját tetteink felelősségét. – De van itt vigasztaló mozzanat.

1. Az első vigasz: az Úr a földön elenged.

Itt az a jelszó: diadalmas és állandóan sodró erő – az isteni Szeretet.

2. A második kemény ige: az Úr az örök kapuknál ítél.

Itt az a jelszó: az isteni Szeretet megmaradása mellett döntő az emberi szabadság és ennek nyomán az isteni Igazság.

Bef.: Mi ebből a tanulság? A földön irgalmas az Úr, a halál után Bíró az égi Atya. De örök vigasz: minden lelki rezdülésre irgalmas az Úr – a földön.

9. beszéd: Az Úr számvetése

(Erkölcsei beszéd: Az utolsó ítéletre való előkészület) (Erről a tételről az előzőekben is találunk más megvilágítású fejtegetést)

Bev.: Az Írás isteni szava mindig hangoztatja: „Tartsatok bünbánatot” (Mt 4,17)... Lényeges életfeladatnak mondja az isteni ige; épp azért kérdezhető: miért jó tehát számot adni a földön?

1. Jó számot adni a földön, mert itt könnyű a bocsánat.

a) Csak hajtsd meg a térdedet...

b. Már is melletted a hódolva imádott – segítő Atya.

2. Jó számot adni a földön, mert biztos a boldogító ítélet a földön.

a) Itt temetkezünk. „Ha bűneink olyanok is, mint a skarlát, fehérek lesznek, mint a hó; és ha olyan vörösek is, mint a bíbor, fehérek lesznek, mint a gyapjú” (Iz. 1,18). „Ismét irgalmaz Ő majd nekünk; leveszi rólunk gonoszságainkat, s a tenger mélyére veti minden bűnünket” (Mik. 7,19).

b) Itt újjászülethetünk. „Bizony, bizony mondom neked: Aki újjá nem születik vízből és

(Szent)lélekből, nem mehet be Isten országába” (Jn 3,5).

c) Itt isteni étellel gazdagodva járhatunk... „A remény pedig nem csal meg, mert Isten szeretete kiáradt szívünkbe a ránk árasztott Szentlélek által” (Róm. 5,5).

Bef.: Boldog az az ember, aki **itt** vet számot az égi Atyával (gyónás, halódók szentsége).

10. beszéd: A kegyetlen hitelező

(Erkölcsei beszéd: Az emberélet érzéshullámzása)

Bev.: A kegyes Istenkirály és a kegyetlen szolgáló ember képét rajzolja elénk a mai Evangélium. Tanítása a cél, tanuljon tehát az ember. Kérdezzük ma: micsoda valóban az elmondott és elítélt követelődés gyökérzete?

1. A bíróság dübörög – az igazság köpenye alatt.

a) Jogos a kölcsön visszakérése.

b) De fontos a mód isteni kegyessége.

2. A kegyetlenség robban ki – az „igazságos kiegyenlítés” látszata alatt.

a) Ami „igazságos” – azt igényelhetjük.

b) De a kérlelhetetlen „igazság” a szeretet gyilkosa lehet (kiteszem az utcára a szegény, nem fizető lakót!...)

Bef.: Istenkirály szeretetét gyakoroljuk és így a szerető embertestvér életét élhetjük.

11. beszéd: A részvét kisarjadása

(Homiletikus beszéd: A kegyetlenség látása is szülhet erényt: a részvétet)

Bev.: Még a gonoszság sem céltalan az ember életében. Figyeljük csak a mai Evangéliumot és olvasása után látni fogjuk, hogy a bűnös kegyetlenség látása milyen erénynek leszen szülője. Figyeljük csak a tartalmat és kérdezzük: milyen érzéseket vált ki a példabeszéd?

1. Undorodást a kegyetlen gonoszság miatt.

Ezt – a kegyetlen szolgáló tette ébreszti fel bennünk.

2. De a részvét erényét – a szörnyű kegyetlenség miatt.

Ezt pedig – a szenvedő és könyörgő szolgáló támasztja fel lelkünkben.

Bef.: Íme! Isten világában még a szabad, de elesett ember gonoszsága is – a jónak szülője. – Mindegy győz az Isten!

12. beszéd: Könyörületre könyörület

(Erkölcsei beszéd: Erény – erényt szül)

Bev.: Szól a példabeszéd, hogy okuljon az ember. Mire tanít az Istenkirály?

1. A könyörgőnek – könyörületet és szeretetet...

a) Várhatjuk a kérést.

b) De adjuk a kért kegyet.

2. De a kegyetlennek igazságos és kemény ítéletet.

És a kegyetlen ember mit érdemel?

a) Javainak elvesztését.

b) És gonoszságának büntetését. „Távozzatok tőlem átkozottak az öröktűzre, amely az ördögnek és angyalainak készült” (Mt 25,41).

Bef.: Ez is Isten szava! Okulj, hogy reád ne álljon az Írás ítélete. – „Ma, ha szavát meghalljátok, meg ne keményítsétek szíveteket” (Zsolt. 94,8).

13. beszéd: Igazság, vagy okosság?

(Erkölcsei beszéd: A sorrend)

Bev.: Négy sarkalatos erényt ismerünk. Milyen **döntő jellegű** a sorrendjük...

1. Első az okosság.

Az Egyház ezt tanítja: az erények királynője. Miért?

a) Mindenütt érvényt talál.

b) **Mindent mérlegelve** érvényesít.

2. Csak második az igazságosság.

a) Az igazság elve ez: unicuique suum.

b) De a szeretet tétele: **bölcsesség erényének** értékesítésével!!

Bef.: De az élet **élésében** döntő a szeretettől áthatott okosság, a megítélésben pedig keményen csengő: az igazság.

14. beszéd: A megbocsátás szentsége

(Erkölcsi beszéd: A bűnbocsánat **erkölcsi** mérlegelése)

Bev.: Az egyik szentről mondják, hogy atyja gyilkosával találkozáva halálos bosszúra gyulladt. – De megbocsátott! Talán gyengeség ez?

1. Ez valóban önmagunk feletti győzelem.

a) A bosszú – **önítélkező** hatalomgyakorlás.

b) A megbocsátás – **önlegyőző** hatalombirtoklás.

2. Ez valóban a Mester szavaihoz való ragaszkodás.

a) Tanította a Mester: „Ha megbocsátjátok az embereknek, hogy vétettek, mennyei Atyátok nektek is megbocsát. De ha nem bocsátok meg az embereknek, Atyátok sem bocsátja meg bűneiteket” (Mt 6,14-15).

b) Kövesse az ember: „Hallottátok a parancsot: Szeresd felebarátodat és gyűlöld ellenségedet! Én pedig azt mondom nektek: Szeressétek ellenségeiteket, (tegyetek jót haragosaitokkal) és imádkozzatok üldözőitekért (és rágalmazóitekért). Így lesztek fiai mennyei Atyátoknak, aki fölkelte napját jókra és gonoszokra, esőt ad igazaknak és bűnösöknek” (Mt 5,43-45).

Bef.: „**Victor in proelio**” – babérkoszorút kap és triumfust tarthat. – „**Victor is anima**” – égi korszorúval vonulhat – Isten országába!

15. beszéd: De szívből!...

(Erkölcsi beszéd: A megbocsátás módja)

Bev.: Theodosius cézár triumfusának kiemelkedő mozzanata volt a barbár királynak nyújtott kegyelem. – Palotájában azután kérdést intéztek hozzá a vezérei: „feledni tudod a múltat? El tudod ejteni a bosszút?” A cézár a felelet előtt a keresztre mutatott és a következő négy feleletet adta:

1. Nem elég: a feledés!

Mit tett nekem a barbár fejedelem? Lázított, lázongott, adót tagadott... Nem tenném-e én is népem érdekében? – Ez a Mester, aki itt függ, azt mondotta: „Amit nem akartok, hogy nektek tegyenek az emberek...” Feledni: kevés! Nincs annak múltja, aki szolgálni akarja a jövőt.

2. Nem elég: a bosszú elejtés.

Csodálkoztok azon, hogy elejtem a bosszuló kardot? – „Tedd vissza hüvelyébe kardodat” (Mt 26,52) – mondotta a Mester. – Igazságvetés a kötelességem – mondanátok. Az ítélet az Úré, mondja a Mester. – És a barbár nem tanulja meg Mesterünktől...

3. Kell: a szeretettel való törlés.

Ezt mutatja a példabeszéd szava: „Az úr megkönyörült a szolgán, elbocsátotta s tartozását is elengedte” (Mt 18,27).

4. Kell: a szeretetből való segítés.

Ezt pedig így tanítja a Mester: „Hallottátok a parancsot: Szeresd felebarátodat és gyűlöld ellenségedet! Én pedig azt mondom nektek: Szeressétek ellenségeiteket, (tegyetek jót haragosaitokkal) és imádkozzatok üldözőitekért (és rágalmazóitekért). Így lesztek fiai mennyei Atyátoknak, aki fölkelte napját jókra és gonoszokra, esőt ad igazaknak és bűnösöknek” (Mt 5,43-45).

Bef.: Olyan könnyedén mondjuk: „de szívből”. Ez a császári gesztus a szívből megbocsátás szent, istenemberi életformája.

16. beszéd: Királyok és szolgák

(Erkölcsi beszéd: Az ember belső értéke)

Bev.: A királyt lelkülete emeli, a szolgát csupán alantas gondolkodása alázza meg. A trón nem

tesz értékessé, a zubbony, a daróc nem tesz kicsinnyé senkit. A lelkület a döntő. Lehet királyi lelkületű a szolga és szolgállelkű a király. Mert a királyi lelkületet elsajátíthatja a szolga és a szolgálait magáévá teheti a király. Az igazi király főjellemvonása a nagylelkűség lefelé, a szolgállelkűség jellemvonása a hunyászkodás fölfelé, a durvaságig menő kegyetlenkedés lefelé. (Lásd: a mai Evangélium példabeszédét: Mt 18,23-30). – Az Evangélium két lelkület prototípusát állítja elénk.

1. Íme a királyi ember.

a) Mit mutat – a királyi külső? Nem csupán ruhájában, bíborában, palástjában. És ez a lényeg. A köntöst a takácsok szövik és a szabók varrják. Az aranyat a bányász bányássza és az ötvös veri... De a lelket Isten küldi, kegyelmével telíti, és az ember maga alakítja.

b) De jellemzi a királyi lelket: felsőbbrendű nemesség és lehajló jóság. – A mai Evangélium példabeszédében így ír a szent Író a szolga szájába adva a kérést: „Légy türelemmel irántam, mindent vissza fogok fizetni. Az Úrmegkönyörült a szolgán, elbocsátotta s tartozását is elengedte” (Mt 18,26-27). Egy kérésre elenged tízezer talentumot. Íme a királyi letekintés, a **királyi nagylelkűség**.

2. Ámde a hitvány szolga igazi szolgállelkület.

a) Milyen az ő lelke? Nem a ruhája... Hanem a lelke... Hajlongó felfelé, könyörtelen szolgatársai-val szemben. „Szolgatársa leborulva kérlete: Légy türelemmel irántam, mindent vissza fogok fizetni. De ő nem engedett, hanem fogta, tömlöcbe vetette, amíg meg nem fizeti tartozását” (Mt 18,29-30). – Kevés a király, vagy országot irányító főhatalmas. Egy országban csak egy van. De sok az alárendelt ember. **Mintha ebben látnók az emberek képét**. Kevés a királyi lelkületű ember. Sok az önzés és önérdek keresés. Azt keresem, ami nekem jó. Ami másnak jó, azt ritka áldozattal cselekszik az emberek. Nincs készség az átadásban. Se Istennel, se embertárral szemben. Mikor megérzi az Isten hívását, akkor nem felel: „Szólj Uram, mert hallja szolgád!” (1Kir. 3,10), hanem tétovázás, mérlegelés, a pillanatnyi javak szembehelyezése Istennel szemben. Királyi lelkület hiánya. – De bezzeg ha nekünk kell valami, akkor megalázkodunk. Kérünk szülőktől, előljáróktól, bocsánatot kérünk, ígérünk minden jót... S mi? Mikor mi vagyunk a megbántottak, akkor dül-fül bennünk a méreg; nincs bocsánat.

b) Milyen a lelkünk? Mindig készek vagyunk a kritikára. Ez ilyen, az olyan; nem bízunk más javulásában. Sajnos talán köztünk is akad az utóbbi fajtából?... Pedig mind szeretne királyi ember lenni. Ki akar darócban járni? Király lehetsz nagylelkűségben, engedelkenységben. **Foerster** Fricikben, Pistikben megrajzolja a királyi embert. Ezek nem durcáskodnak, nem páváskodnak, hanem szeretettel segítenek szülőknél, testvéreknek egyaránt.

Bef.: Milyen szép lenne, ha azt látnók, hogy a keresztény ifjúság a király lelkületet képviseli. Finom, engedelkeny a játékban, megbocsátó a megbántásban. Hiszen talán nem is olyan hibás a másik. Naponta imádkozzuk: „Bocsásd meg a mi vétkeinket, miként mi is megbocsátunk az ellenünk vétőknek” (Mt 6,12). Hiszen te is rászorulsz mások bocsánatára. Istenére, barátaidéra... – Így kifogyna a szolgál lelkület. Hiányoznék vagy kevesebb lenne a durvaság, a keményszívűség. Örömmel láthatná még a legkisebb fiúcska is, hogy ő, bár szegény és gyenge, de benne mégis ott díszel a királyi lelkület. És az ilyen ifjaktól nőnének ki a királyi lelkületű férfiak...

*

b) alcsoport: A jog és a szeretet kapcsolata

1. beszéd: A jog és szeretet

(Erkölcsi beszéd: A cselekvések indítéka)

Bev.: **Kódex**-ek és a „szeretet parancsa”. Egyik a jogszabályokat közli, a másik a lélek belső lendületét szolgálja. Elég eltérő területek... Egyik az **igazság világa**, másik pedig a **szeretet áramlása**.

1. Jogaim területe: „az enyém”.

Elég szűk terület. Alapja?

a) Birtoklás...

b) A vagyon útján való vétel...

c) Munkával szerzés...Végül is az utolsó lesz az **első**, mert csakis **így szerzett** lesz egyéni értékem. – Hátha kaptam? Bizonyára jóságodnak, jóságod tetteinek hálája az adás! – Hátha nyertem? Ritkább a „vak szerencse”, és gyakoribb a **szellemi** szolgálat, a tanulás és **ezen** keresztül való vétel.

2. A szeretet területe az egész világ.

Teljes és szélesen mindent ölelő.

a) Kis rész benne a jog. De az is arányosan olvad a szeretetbe. Az is csak a szereteten belül érvényesülhet. A „jog” túlzásokba is lendülhet...

b) Mindent, mindenkit, Istent is átjár a szeretet. A földiek (tárgyak) szeretete. Az emberek szeretete. Isten szeretete.

Bef.: A kódexek Kódex-e – „az Isten szeretet parancsa”. In quo totum continatur!

2. beszéd: Az erkölcsi sarkalatos erények értéke

1. Az élet viszonylatainak irányítói.

2. Az élet helyes szolgálásának készségei.

3. beszéd: Az erkölcsi erények sorrendje

1. Igazságosság.

2. Bölcsesség.

3. Mértékletesség.

4. Lelki erősség.

4. beszéd: Az „igazság harca”

1. Igaz az Isten!

2. Igaz legyen az ember.

a) Igazságos legyen az ember egymáshoz.

b) Igaz legyen Istenhez.

5. beszéd: „Bölcsesség” higgadt ítélete

1. Egy szempontot ítél – az igaz.

2. Minden oldalt mérlegel – a bölcs.

6. beszéd: A „bölcsesség” diadala

1. Egy oldalról – egy képet látunk.

2. Sok oldalról – az igazságot közelítjük.

7. beszéd: Bosszú és szeretet

(Erkölcsei beszéd: Az igazi életkapcsolat)

Bev.: Mit jelent a mai Evangélium rövid összefoglalatban? **Szeretetteljes megértés és elengedés jellemezze élteteket!** – Legyen a mai **fényfolt dobás** Krisztus egy-egy mozzanatára, és legyen **ez a megvilágítás** jövő életünk irányító parancsolata.

1. **Krisztus élete – szeretet sugárzás.**

A mai Evangélium képe ugyanis előttek áll. Vegyünk tehát kiegészítő hasonlatokat.

a) Első kép: a Mester születésének angyalai dalát hallva az égi jelenetet szemlélem. Belőle kicsendül: „Békesség a földön a jóakarató embereknek” (Lk 2,14).

b) Második kép: „melyik a legfőbb parancs a Törvényben?”... „Szeresd Uradat Istenedet teljes szivedből, teljes lelkedből és teljes elmédből” (Mt 22,36-37).

c) Harmadik kép: a samaritánus jelenete. „...melyik a felebarátja?... Aki irgalmasságot cselekedett vele” (Lk 10,36 és 37).

d) Negyedik kép: még ellenségünkre is vonatkozik... Szinte közmondássá vált: „Aki megdob kővel, dob vissza kenyérrel...”

e) Ötödik kép: Krisztus így imádkozik: „Atyám, bocsáss meg nekik, mert nem tudják mit tesznek” (Lk 23,34). – Ezekből vonja le a tanítvány: „Arról ismerje meg mindenki, hogy tanítványaim vagytok, hogy szeretettel vagytok egymás iránt” (Jn 13,35).

2. **A megbocsátó szeretet isteni parancsunk szent teljesítése.**

Legyen ez a fényvetés a mi életünkre való alkalmazásnál is – esemény és élmény csoportokra gondolok – **valósuló** életfeladat.

a) Kicsinek érezzük a bántalmat.

b) Nagynak a megbocsátást.

c) Szent parancsnak a **szeretet és segítség nyújtást!**

Bef.: Így leszünk testvérek a mi Urunk Jézus Krisztusban, **in quo est Salus mundi.**

*

c) *alcsoport: Isten földi és örök háza*

1. beszéd: A földi mennyek országa

Bev.: Isten terve szerint – a föld is otthonom. Életterületem, kiteljesülési világom, Istenhez jutásom országútja és így Isten nagy ajándéka. – De mikor lesz ez is „Isten országa”?

1. Ha Isten ajándékának tekintem.

A Jóság adta – a jóság fogadja.

2. Ha Isten ajándékaként használom.

A Szeretet nyújtja, – a szeretet hasznosítja.

3. És az örök élet felé törés lépcsőzetévé alakítom.

Az „átfutó ország” – „örök ország” figyelmeztetője.

Bef.: Mi lesz ekkor belőle? Szent ház, Isten háza és az én „hazasegítő mennyországom”.

2. beszéd: Isten házának varázsa

(Erkölcsi beszéd: Az Isten háza vonzóereje)

Bev.: Mozart a „Varázsfuvola” című operájában a legnagyobb tiszteletet adva Isis templomának ezt a fenséges dalt szedi kottára és adja főpap ajkára: „E szent hajlékban nem lel helyet a gyűlölet...” – Itt pedig **csak** előképben tisztelték az Istent.

1. Itt is igaz: „nem lel helyet a gyűlölet...”

a) De ez csak negatívum. Nem szíttatik a gyűlölet lángja.

b) Pozitívum legyen: találjon helyet a szeretet. Itt ég a szeretetáldozat tüze.

2. De Krisztus templomából szeretetet vigyen magával a hazatérő hívőcsereg.

a) Maga az áldozat – Szeretetáldozat.

b) Maga az ige – Szeretettől csengő.

c) Emberlelket is áldozatra hangol.

d) Emberlelket – Szeretembe fonja. – Mindenkit! Ellenségre is kiterjedjen!

Bef.: Az „azilum” annyit jelentett: a szeretet (és Szeretet!) oltalmat ad!

3. beszéd: Istenatyánk örök otthona

(Dogmatikus beszéd: Az örök háza)

Bev.: Hová tör az ember? Abba a házba, amely a megtérőket – hazavárja. „Jöjjetek Atyám áldottai! Vegyétek birtokba a világ kezdetétől nektek készített országot” (Mt 25,34). – De mi ez az örök háza?

1. Isten látása.

a) A földi ember – kereső.

b) Az égi ember – megtaláló. „Ma még csak tükörben, homályosan látok, akkor majd színről-színre. Most csak töredékes a tudásom, akkor majd úgy ismerek, ahogy én is ismert vagyok” (1Kor. 13,12).

2. Istennel élés boldogsága.

a) Itt vele vagyunk – a világ, a kegyelem, az Oltáriszentség jelentkezésében.

b) Ott azonban Benne élünk boldogan – a szeretet diadalában. „Most megmarad a hit, remény, szeretet, ez a három, de köztük a legnagyobb a szeretet” (1Kor. 13,13).

Bef.: Végső igazság ez: „Aki szeret engem, megtartja tanításomat. Atyám is szeretni fogja őt, hozzá megyünk és benne fogunk lakni” (Jn 14,23).

*

Függelék

A most következő négy beszéd **sorozatba** foglalható. Az egésznek címe így hangzanék:

„A sugárzó egyéniség”

Ha azután nem egyenként, hanem **összefoglalva** mondanánk el („beszédlánc”), akkor a **befejezést** az Úrnak az a gyönyörű története adná: „**Ki érintette ruhámat?**” – észrevette, hogy erő áradt ki belőle...” (Mk 5,30). A következtetés pedig így szólna: akkor vagyunk **igazi** életnevelők, ha **erőt sugároz** egész életünk.

1. beszéd: A léleknevelés gyökérzete

Bev.: Hogy alakulhat ki életem olyan királyi lélekké, amely mindig szeretetet sugároz önmagából?

1. Gyakorolj belső fegyelmet!

- Ismerd meg magad életgyengéidet.
- Fékezd le áhítózó ösztöneidet. Így: ura leszesz önmagadnak.

2. És isteni kegyelemmel telítsd lelkedet.

- Ez – a Mester példáján induljon.
- Ez az égi természetfeletti kegyelem vételében tökéletesedjék. Így: istenivé leszesz önmagadban.

Bef.: Ha ezt teszed, királyi, sőt isteni lesz az életed: „Élek ugyan, de nem én, hanem Krisztus él bennem” (Gal. 2,20).

2. beszéd: A taszító erő!

(Erkölcsei beszéd: A léleknevelés sötét terhe: a kegyetlenség)

Bev.: Mi taszít és távolít embertől és Istentől? Rövid felelet: a kegyetlen, szeretetlen lélek. – Mit hoz nekünk?

1. Durvává teszi az embert. Az élet közösségi keret. És a közösség **finomságot** követel az ember és Isten felé. – A kegyetlen ember önző és durván követelődző.

2. Bántóan kezeli az embertestvért.

- Megöli a „testvéri közösség” gondolatát.
- És csak kihasználható eszközöknek nézi az embertársát.

3. Magán viseli az Isten büntető kezének terhét.

- Istennel szemben is követelődző.
- De Isten kemény büntetésétől el nem menekülő.

Bef.: Eltaszít a kegyetlenség az embertől és magára vonja a kemény büntetést – Istentől.

3. beszéd: Titkos lelki „újjászületések”

(Erkölcsei beszéd: Erény erényt, bűn bünt szül)

Bev.: Milyen erények és bűnök születnek a lélekben az emberekkel való érintkezés alatt?

1. A részvét – lelkünk szeretetét szüli.

- Feltáru előtted mások baja.
- Részvétre sarjad a lélek szeretete... Íme: az egyik erény születése...

2. A kegyetlenség – szörnyű szülöttje a megátalkodottság.

És a kegyetlenség mit okoz?

- Bántó vagyok – mással szemben.
- Megátalkodó leszek – minden bűnömben.

Bef.: Az erény és bűn – új erény, vagy bűn szülőanyja.

4. beszéd: „Ami nekünk az Úr, azok legyünk az embereknek!”

(Pedagógiai beszéd: Isten a mi örök Példánk)

Bev.: A nevelésben igen nagy szerepe van a **példának**. – Milyen példát ad a mai isteni tanítás?

1. Az Úr megbocsátva felemel.

- a) A kérőt szívesen hallja.
- b) A kérőnek kegyeit szívesen adja.

2. Az ember is megbocsátva magához emeljen.

- a) Az ember is megbocsásson.
- b) És minden embert szeretettel így magához láncoljon.

Bef.: Miért írnak íróink élettörténeteket? Robison Crusoe meseszövegét, Franklin B. történetét, Dickens „Twist Olivér” szörnyű életét? Szentek életét... **Például**, hogy tanítsanak!! Ezek igen jó tanítók. Csak mi legyünk jó tanulók!

*

– Még a „**Függelék**”-hez is fűzhetünk néhány **ötletszerű** tervezetet, amely esetleg teljesen önálló beszédkidolgozásra hangolhatja a szónokot.

1. beszéd: A szemek látása

Bev.: Mit lát az Isten és mit lásson az ember?

1. Isten szeme – jóságos, szerető bizalmat lát.

- a) Látása – jó látása.
- b) Látja a szeretetet és teszi: szeretetre indul.

2. Ember szeme igényes – jogot lát. Mit lát az ilyen?

- a) Mi az enyém?...
- b) Az enyémet **követelem**.

Bef.: Istenivé az lesz, aki Isten szemével lát!

2. beszéd: Ki tanulta meg az „isteni látást”?

Bev.: A „bibliás ember” (Kingsley opera). – Ki lát Isten áldotta szemmel?

1. A bosszút lihegő?... („Bibliás ember” első érzése – bosszú). De a szenvedés által megváltva – megbocsátó.

2. A megbocsátó?

Igen!

- a) Ezt tette a király.
- b) Ezt tegye: a szolga.

Bef.: „Bibliás emberek” leszünk!

3. beszéd: Ki a legboldogabb?

Bev.: A boldogság születését és birtoklását hogyan szerezzük meg? Kik a boldogok?

1. A kapó?...

- a) Ez csak kérő...
- b) Ez csak feladat teljesítésére vevő...

2. Vagy az adó?

- a) Ez szórja a kincseit.
- b) Ez ezzel gyűjti örök értékeit.

Bef.: Először adni, és: ezerszer adni, mint egyszer kapni!...

4. beszéd: Az örök kapuk kulcsa

Bev.: Az örök élet kapui várnak. De hogy fordulnak felénk?

1. Isten zárja...

Ok: első ember bűne, és az ember személyes bűnös élete.

2. Jó tett tárja...

Ok: Isten ígérte, és így a jó tettek hatása – felpattantja a zárat.

Bef.: „Tárljatok fel, hatalmas kapuk, tárljatok fel, örök kapuk, hadd vonuljon be a dicsőség királya!” (Zsolt. 23,7).

5. beszéd: Királyi ember „háza”

Bev.: Isten háza – az ember vágya. Hogyan jelenik meg előttünk?

1. Égi szeretet készítette...

- a) Az örök mennyek országa – Isten háza.
- b) Az Isten háza – lelkünk vágya.

2. Emberi szeretet örök otthonná tette.

a) Nekünk ígérte az Úr: „Eljön az óra, mikor a sírokban mindnyájan meghallják Isten Fiának szavát. Akkor előjönnek, akik jót cselekedtek, az életföltámadására...” (Jn 5,28-29).

b) És nekünk adja: „Aki szeret engem, megtartja tanításomat. Atyám is szeretni fogja őt, hozzá megyünk és benne fogunk lakni” (Jn 14,23)

Bef.: Istenkirály ide várja – királyi nemzedékét.

6. beszéd: Mi vár a tárt kapuk mögött?

Bev.: Az Írás ezt mondja: „Szem nem látta, fül nem hallotta, emberi szív föl nem fogta, amit Isten azoknak készített, akik szeretik Őt” (1Kor. 2,9). – Mégis ki vár?

1. Az örök Szeretet.

- a) Isten – az Atya. „Miatyánk, aki a mennyekben vagy...” (Mt 6,9)...
- b) Isten – a Szeretet. „Aki nem szeret, nem ismeri Istent, mert az Istenszeretet” (1Jn. 4,8).

2. Akihez fűződik az emberi szeretet.

Ez már dinamika.

- a) Az emberi szeretet hazaér.
- b) Az emberi szeretet az örök Szeretettel együtt él. „Most megmarad a hit, remény, szeretet, ez a három, de köztük a legnagyobb a szeretet” (1Kor. 13,13).

Bef.: A lényeg: a végtelen **Személy** Magához fogadja a **véges személyt**.

7. beszéd: Az „igazság embere”

Bev.: Az ember a **jogot** követeli. – De mi lenne, ha ez lenne a mérce?...

1. Vétkeink miatt örök halál volna a sorsunk.

2. De a Szeretet ítéletével élet a reményünk.

Bef.: A Szeretet a boldogító ítélet alapja.

* *

Beszédláncok

A most következő összefüggő beszédláncok az evangéliumi példabeszéd gondolatait fonják egységekbe. De fel kell hívni a figyelmet, hogy az első **hét** beszédlánc a **példabeszéd eseményeiből** alkot erkölcsi tételsort, de az **utolsó három** gyakorlati beszédlánc az előzők végső következtetése alapján az **Istenhez térés mikéntjéből** akar beszédláncokat összefoglalni. Ez az utolsó három beszédlánc azt akarja részletezni, amit a Mester így fejez ki: „Erre az úr haragjában átadta őt a poroslóknak, amíg meg ne fizeti minden tartozását. Így tesz mennyei Atyám is veletek, ha mindegyiktek szívéből meg nem bocsát felebarátjának” (Mt 18,34-35). – Lássuk most ezeket egyenként.

I. beszédlánc címe: A szabad ember – felelős ember

Ez a beszédlánc az Isten nagy, szellemi ajándékának nagyszerűségét és nagy jelentőségét magyarázza. Legyen alaptételünk: szabad ez az ember életének **kialakításában**, de felelős annak minden **mozzanatáért**. – Olyanná leszel, amilyenné magadat teremtet!

1. beszéd: Az Isten képmása az ember

Bev.: Értelmezzük a gazdagon szóró Teremtőt. – Kérdezzük: mihez hasonlít az ember?

1. Az állatvilághoz – külsőben.

„Meg is teremté az Isten az embert a föld agyagából, arcára lehelte az élet leheletét és élőlénné lett az ember” (1Móz. 2,7).

2. De az Istenhez – lélekben.

„Meg is teremté az Isten az embert: a maga képére, az Isten képére teremtette” (1Móz. 1,27).

Bef.: Kiemelendő, hogy Isten fia vagyunk.

2. beszéd: Az Isten képmásának alakítója az ember

Bev.: A statikai adottság mellett az alanyi **dinamikát** értékeljük.

1. Nem befejezett és kész az ember.

„Ti olyan tökéletesek legyetek, mint mennyei Atyátok” (Mt 5,48).

2. Fejlődésben bontakozó és fejlesztendő az ember.

(Homo sapiens, homo spiritualis, homo supernaturalis). „Mindannak azonban, aki befogadta, hatalmat adott, hogy Isten fiává legyen” (Jn 1,12).

Bef.: Szögezze le: ennek megvalósítója – Isten kegyelmével magad vagy, ember!

3. beszéd: Isten felelőse az ember

Bev.: Érintsük a hivatás és talentum kérdését.

1. Mindenkit valamire küld az Isten.

Ahhoz adja talentumait. „Egyiknek öt talentumot adott, a másoknak kettőt, a harmadiknak csak egyet, kinek-kinek rátermettsége szerint” (Mt 25,15).

2. A küldetés teljesítéséért felelős az ember.

„Adj számot a vagyonkezelésről” (Lk 16,2).

Bef.: Emeljük ki annak értékét, hogy **saját jó szolgálatunk** élet-lemérésük alapja.

4. beszéd: Az ember megítélője az Isten

Bev.: Állapítsuk meg: nincs függetlenítés az égi Atyától. – A tárgyalás igazolja.

1. Szabadságunk folytán elszakadhatunk.

„...És parancsola néki, mondván: A paradicsom minden fájáról ehétel, de a jó és a gonosz tudásának fájáról ne egyél, mert amely napon arról eszel, halált kell hálnod” (1Móz. 2,16-17).

2. De felelőségünk alapján végül – Istennek adósai vagyunk.

„Az Emberfia ugyanis el fog jönni angyalaival Atyja dicsőségében és akkor megfizet mindenkinek tetteihez mérten” (Mt 16,27).

Bef.: Vonjuk le ezt a következtetést: Istennel élünk, mert Ő mindenünk.

*

II. beszédlánc címe: Az emberek testvére az ember

Itt az a gondolat fejtegetendő: közösségi élet az emberi élet; a szeretet legyen tehát az egybefonódást adó életerő.

1. beszéd: Egymás szeretetére teremtettünk

Bev.: Idézzük ezt a szent szöveget: „Mondá továbbá az Úr Isten: Nem jó, hogy az ember egyedül legyen: alkossunk hozzá illő segítőt is” (1Móz. 2,18).

1. Egy az égi Atyánk.

„Halld Izrael: az Úr, a mi Istenünk egy Úr!” (5Móz. 6,4).

2. Testvéri tehát az életkapcsolatunk.

„Hallottátok a parancsot: Szeresd felebarátodat és gyűlöld ellenségedet! Én pedig azt mondom nektek: Szeressétek ellenségeiteket, (tegyetek jót haragosaitokkal) és imádkozzatok üldözőitekért (és rágalmozóitokért). (Mt 5,43-44).

Bef.: Szögezzük le ezt a tételt: egység az embercsalád, melynek égi Atyja – az ég és föld Ura.

2. beszéd: Egymás segítése a kötelességünk

Bev.: Ezt fejtegetjük: a testvéri közösség – testvéri kötelesség... Tehát **tenni** kell egymásért. – Mít kell tennünk?

1. Viribus unitis.

Egyik a másikat! „Erős város a testvér, kit testvére megsegít” (Péld. 18,19).

2. Viribus adiutis.

Segítő kézzel a segítségre szoruló! „Megnyitja tenyerét a szegénynek, és kinyújtja kezét a szűkölködő felé” /Péld. 31,20/.

Bef.: Boldogan szögezzük le: a sok kis egység – nagy munka végzésére elégséges.

3. beszéd: „Amit magunknak akarunk...”

Bev.: A segítség módjának tételét fejtegetjük...

1. Segítsünk – adósságaik elengedésével.

„Bocsásd meg a mi vétkeinket, amint mi is megbocsátunk az ellenünk vétkezőknek” (Mt 6,12).

2. Segítsünk – lélekgazdagodásuk támogatásával.

„Ha tehát ti, bár rosszak vagytok, tudtok jót adni fiaitoknak, mennyivel inkább adja mennyei Atyátok a Szentlelket azoknak, akik kérik tőle” (Lk 11,13).

Bef.: Vonjuk le a következtetést: ezt akarnók magunk számára, tehát ezt tegyük mások javára.

4. beszéd: Állandó szeretetet sugározzunk!

Bev.: „Élek ugyan, de nem én, hanem Krisztus él bennem” (Gal. 2,20). Ez az élet pedig – a mindig szeretetet adó.

1. Szeretettel nézzük embertestvéreink küzdelmeit.

„Aki irgalmas, kölcsön ad társának, s aki megragadja kezét, teljesíti a parancsokat” (Sir. 29,1).

2. És állandó segítő kézzel segítsük életharcaikat.

(Szerető látás, szerető közeledés és szerető segítség).

Bef.: Vezessük le: ez az a szeretet, amely nem átfutó érzéshullám, hanem tevékeny életerő.

*

III. beszédlánc címe: Az embertestvéri közösség valóságos területe

Ez a beszédlánc gyakorlati kérdést akar fejtegetni: milyen területen érvényesül a közösség lelke?

1. beszéd: Magunk élete?

(egoizmus)

Bev.: Látszólag magunk vagyunk az élet központjai...

1. Az „én” az örvénylő világ központja...

2. Az „én” a „tudatos kiteljesülés” alanya.

Bef.: Hangoztassék ez a tétel: prima persona ego!...

2. beszéd: Családunk szolgálata a hivatásunk?

(parcializmus)

Bev.: Ezt a tételt érintsük: a család az emberélet fészke.

1. Eredetünk – ez a szent közösség.

(Vita – ex vita familiari)

2. De hivatásunk átcsap ezeken a szent határokon.

A szolgálat parancsa azonban – egyetemes. „Szeresd felebarátodat, mint önmagadat” /Mk 13,31/. „Gyermekeim, ne szeressünk szóval és nyelvvvel, hanem tettel és igazsággal!” /1Jn. 3,18/.

Bef.: Érintsük ezt: családból – családba és ennek határain kívülre hat az ember közösségi élete.

3. beszéd: Nemzetünk szélesebb kerete-e szolgálatunk területe?

(amor patriae)

Bev.: Ez a tétel hangoztatandó: **nemzeti keretben** pereg alá az ember élete.

1. Nemzeti törzsünk, történelmünk egyé kovácsol...

Faji jellegünk és sorsközösségünk az összeforrasztó erő.

2. Munkánk és áldozatos közösség vállalásunk ide láncol.

Jézus Krisztus vele érez hazájával. „Mikor közelebb érve megpillantotta a várost, sírva fakadt” (Lk 19,41).

Bef.: Emeljük ki: a haza a földi élet anyai öle...

4. beszéd: Mindenkinek szolgálunk

(univerzalizmus)

Bev.: Ismét az embertestvériség gondolata pendítendő...

1. Mindenkit szolgál az életem.

Mesterem példáján ez a kötelességem. „Az Emberfia sem azért jött, hogy neki szolgáljanak, hanem, hogy ő szolgáljon és váltságul adja oda életét sokakért” (Mk 10,45).

2. És mindenki szolgálja az életemet.

Ezt a tételt tágítsd – embertestvéreidre is: „Aki szolgálni akar nekem, kövessen: ahol én vagyok, ott lesz az én szolgálóm is. Aki nekem szolgál, azt megtiszteli az Atya” (Jn 12,26).

Bef.: Levezetendő: az „én” legkisebb köre szélesedik a család, a haza határáig és kitágul az emberiség egyetemére. – De **ez végül visszavágó erő**, mert **magamat** tökéletesíti.

*

IV. beszédlánc címe: Egyéniségünk és személyiségünk megőrzése

Ez a beszédlánc az élet legnagyobb problémái egyikét érinti: megmarad-e **személyes** öntudatunk az örök életben?...

1. beszéd: Vízcseppek vagyunk-e az élet tengerében?

Bev.: Az emberi élet szimbolikus **leértékelését** vizsgáljuk.

1. Vajon összeadható és szétválasztható életmennyiségek vagyunk?...

2. Vajon szépen csillanó hókristályok vagyunk az élet fergetegében?...

Bef.: Állapítsuk meg – az **alanyiségra** építkezve: ennél nagyobb az igényünk.

2. beszéd: Merev márványtömb-e a sziklák rengetegében?

Bev.: Az értéket mutató, erőt feltáró márvány hasonlatát fejtegetjük...

1. Vajon az-e az értékünk, hogy a – múltat magunkban hordva – keménnyé alakulunk?...

2. Vagy tán az-e az értékünk, hogy szoborrá faragva dicsőségben páváskodunk?

Bef.: Szögezzük le, hogy itt is **csak tárgyak** lennének... Mi pedig ennél többek vagyunk!

3. beszéd: Az Isten adta személyiség hordozója-e az ember?

Bev.: Érintsük ezt a tételt: „én” kikezdő, alakuló és alakító vagyok! A világ is **bennem** van, mert „én” a „föld ura” vagyok!...

1. Önbíróvá teremtett az Isten.

Erről olvassuk: „Meg is alkotta tehát az Úr Isten az embert a föld agyagából, arcára lehelte az élet leheletét és élőlényvé lett az ember” (9Móz. 2,7).

2. Önalakítóvá emelt az Isten.

E szövegben rejtőzik: „És parancsola néki, mondván: A paradicsom minden fájáról ehetsz, de a jó és a gonosz tudásának fájáról ne egyél, mert amely napon arról eszel, halált kell halnod” (1Móz. 2,16-17).

Bef.: Emeljük ki, hogy ez az emberi élet gyökérvetési értéke; ennek végnélkülisége – az igények igénye.

4. beszéd: Az Isten adta végnélküli személyiség szolgálója-e az ember?

Bev.: Emeljük az emberélet értékét azzal, hogy az isteni tanítás szerint ez a hivatásunk: „Mindannak azonban, aki befogadta, hatalmat adott, hogy Isten fiává legyen” (Jn 1,12).

1. Értünk szállt földre az Úr Egyszülöttje.

„Úgy szerette Isten a világot, hogy egyszülött Fiát adta oda, hogy... el ne vesszen, hanem örökké éljen” (Jn 3,16).

2. Mégpedig azért, hogy Vele éljen a föld szülöttje...

„Aki szeret engem, megtartja tanításomat. Atyám is szeretni fogja őt, hozzá megyünk és benne fogunk lakni” (Jn 14,23).

Bef.: Boldogan vegyük tudomásul: „...Eljön az óra, mikor a sírokban mindnyájan meghallják Isten Fiának szavát. Akkor előjönnek, akik jót cselekedtek, az élet föltámadására...” (Jn 5,28-29).

*

V. beszédlánc címe: Az Isten országa

Ez a beszédlánc építkezzék fel a mai Evangélium bevezető szövegére: „Hasonlít ugyanis a mennyek országa egy királyemberhez, aki számot akart vetni szolgálóival” (Mt 18,23). – De vegye sorra az evangéliumi hasonlatokat!

1. beszéd: Hasonló – a mustármaghoz...

Bev.: A fejlődés gondolata emelendő ki, amely arra utal, hogy a mennyek országa is a **benned fejlődő élet!**

1. Parányi – a földi szemek előtt.

- a. Magyarázható – önmagunkra...
- b. Magyarázható – a kezdő Egyházra...

2. Végnélküli – az Isten szeme előtt.

- a. Értelmezhető – önmagunkra...
- b. De értelmezhető – az Egyházra.

Bef.: Emelje ki: az egyéni, megszentelt, végnélküli élet – a mennyek országa.

2. beszéd: Hasonló – a varsához...

Bev.: Arra a gondolatra építkezzünk: a mennyek országa szent várományos, amely keresi a jövő lakóit...

1. Élettengerünk hálnépét fogja.**2. De csak az értékeseket gyűjti.**

Bef.: Fogja össze imigyen: az értékes „élethalak” – az Isten országának házanépét alkotják.

3. beszéd: Hasonló – a királyi emberhez...

Bev.: A mai Evangélium „királyi embere” állítandó be. A tárgyalás pedig így jellemezze a mennyek országa birtokosát és hordozóját:

1. Szeretettel és bőkezűen ad.

2. De szeretetet és készsleges lelket vár.

„Mint az ő munkatársai, figyelmeztetünk titeket, hogy Isten kegyelmét ne vegyétek hiába” (2Kor. 6,1).

Bef.: Állapítsuk meg: mintája szerint élve mi is a mennyek országa hordozói leszünk.

4. beszéd: A valóság pedig?...

Bev.: Vessük fel a kérdést: ha ezek a **hasonlatok**, akkor mi a **valóság?**

1. A szereteten alapuló életközösség a földön.

„...egy a ti mesteretek, ti pedig mindnyájan testvérek vagytok” (Mt 23,8).

2. Az isteni Szereteten való élet az örök otthonban.

„Aki szeret engem, megtartja tanításomat. Atyám is szeretni fogja őt, hozzá megyünk és benne fogunk lakni” (Jn 14,23).

Bef.: Boldogan állapítsuk meg: a mennyek országa végül is az Isten személyes Szeretetének – a személyes embert boldogító kiáradása.

*

VI. beszédlánc címe: Az anyag uralma

Itt a rabság és szabadság lélekproblémája érintendő.

1. beszéd: Rabbá tesz – a föld kincse...

Bev.: Lehet Midász király aranyéhsége...

1. Bármennyit igénylünk, sohasem pihenünk...

A „föld embere” a földi kincseknek állandó áhítózója.

2. Mindig többet várunk és többet keresünk.

Ez a fogalom ismeretlen: *sufficit!* (Lásd: a nagy hódítókat!)

Bef.: Végül is éhen hal a mindent arannyá változtató „rabkirály”.

2. beszéd: Rabbá tesz – az érzéki jó...

Bev.: Lehet – a lihegő „öszönember”...

1. Pusztulásunk alapja lehet a Bacchus kelyhe.

„Ede, bibe, comede; post mortem nulla voluptas”

2. Életünk szerteessése léssen – Venus berke.

De el ne felejtsd az apostol szavát: „Nem tudjátok, hogy a gonoszok nem részesülnek Isten országában? Ne ámitsátok magatokat. Sem parázna, sem bálványimádó, sem házasságtörő, sem kéjelgő, sem fajtalan, sem tolvaj, sem kapzsi, sem részeges, sem átkozódó, sem rabló nem részesül Isten országában” (1Kor. 6,9-10).

Bef.: A „decadens Roma” – Homo carnalis – non est homo beatus!

3 beszéd: Rabbá tesz – az uralomvágy...

Bev.: A nagy Babilon történetét fejtegesd! Így magyarázd a rabság lényegét:

1. A „nagyálevés” fantomja tesz rabbá.

(Gondolj a „filmkirályokra”)

2. A meghódítandó terület lesz lihegő szolgává.

(Gondolj a fáraókra)

Bef.: Mutasson reá fáraókra, kényurakra... a mindig boldogtalan **lihegőkre**.

4. beszéd: De szabaddá tesz – az Isten szolgálata

Bev.: Kezdjük ezzel az idézettel: „Az Emberfia sem azért jött, hogy neki szolgáljanak, hanem, hogy ő szolgáljon és váltságul adja oda életét sokakért” (Mk 10,45).

1. Istent szolgálva – a lélek szabadja vagy.

Olvasd csak: „Most azonban fölszabadultatok a bűn alól és Istennek szolgálói lettetek” (Róm. 6,22).

2. Lélekszabadság után – Isten fiává magasztosíttatsz.

Ugyancsak olvasd: „A bűn zsoldja ugyanis a halál, Isten kegyelmi ajándéka azonban az örök élet Krisztus Jézusban, a mi Urunkban” (Róm. 6,23).

Bef.: Ezt hangoztatjuk: van-e nagyobb szabadság, mint az Isten fiainak szabadsága?!...

*

VII. beszédlánc címe: A számvetés

Ez a beszédlánc **csak** összefoglalja a különálló beszédekben közölt vázlatokat.

1. beszéd: Szent „teher” –a felelősség

Lényeg: „teher” a felelősség, de „nagy kincs” az **alanyiség**.

2. beszéd: A földön kezdődik a számvetés

Lényeg: a földi élet is felelősséget hirdet, de az örök Bíró felelősséget követel.

3. beszéd: Az örök élet kapujánál folyik az örök számvetés

Lényeg: minden erkölcsi életmozdulatért felel az ember („Liber scriptus!”)

4. beszéd: Legyen olyan élet, hogy biztató legyen az örök ítélet

Lényeg: Isten adta életcélokat, Isten adta a szükséges kegyelmeket, de magad dolgozod ki örök életedet. „Meg akarsz győződni, te oktalan ember, hogy tettek nélkül meddő a hit?” (Jak. 2,20). – Jól jegyezd meg: **Deus redemit te sine te, sed non salvificat te – sine te!**

*

VIII. beszédlánc címe: Az emberi élet végső kikötője

(Dogmatikai sorozat)

1. beszéd: **A halál órájának elérése**

2. beszéd: **A halál bekövetkezése**

3. beszéd: **A külön ítélet**

4. beszéd: **Az örök isteni döntés**

*

– Nagy szélességben lelkigyakorlati vagy sorozatos előadási egységet adó beszédláncok.

Ezek pedig a mai Evangélium zárószövegére támaszkodnak. Olvasd csak: „Így tesz mennyei Atyám is veletek, ha mindegyiktek szívből meg nem bocsát felebarátjának” (Mt 18,35).

I. beszédlánc címe: Milyen léssen az ember „hazatérése”?

1. beszéd: Indulás és érkezés

1. Ad az Úr.

2. Számonkér az Úr.

2. beszéd: A koporsó halottja és az ég vándora

1. A test.

2. A mindent hordozó lélek.

3. beszéd: Aki a „balga szüzek” egyike!

1. Félelem.
2. Ítélet.

4. beszéd: Aki telt tarisznyák „terhét” viszi!

1. Bizakodva jár.
2. Jutalmat veend.

5. beszéd: „Terhek” és „szent terhek”

1. Földiek – terhek.
2. Égiek – kincsek.

*

II. beszédlánc címe: A lemérés perce

1. beszéd: Isten szeme mindent lát
2. beszéd: Isten ítélete mindent mérlegel
3. beszéd: Igazi mérlegen!
4. beszéd: A „jobb oldal” boldogai
5. beszéd: A végső hazahívás első perce

*

III. beszédlánc címe: A bevonulás

1. beszéd: Az örök bronzkapuk tárulnak
2. beszéd: Az angyalok éneke
3. beszéd: Szent Mihály arkangyal szerepe
4. beszéd: Isten közelében
5. beszéd: Isten birtoklásában

* * *

B/ rész c/ csoportja: a napi Szentleckéhez fűzött beszédek

„Egyébként, (testvérek): Erősödjete meg az Úrban, hathatós erejéből. Öltsetek föl Isten fegyverzetét, hogy helyt tudjatok állni az ördög cselvetéseivel szemben. Nem a vér s a test ellen kell viaskodnunk, hanem a fejedelemségek és hatalmasságok, e sötét világ kormányzói és az égi magasságok gonosz szellemei ellen. Öltsetek föl tehát Isten teljes fegyverzetét. Csak így tudtok ellenállni a gonosz napon és így tudtok mindent leküzdve helytállni. Álljatok ki tehát: derekatokra csatoljátok a tisztesség övét, öltsetek magatokra az igazság páncélját, lábatokra húzzátok a békesség evangéliumának hirdetésére a készség saruját.

Mindehhez fogjátok a hit pajzsát, amellyel elháríthatjátok a gonosz minden tüzes nyilát. Vegyétek föl az üdvösség sisakját és markoljátok meg a lélek kardját, ami Isten igéje” (Ef.6,1-17).

A Szentlecke rövid tartalma: erősek legyetek a sátán kísértései ellen és öltsetek fel az Isten fegyverzetét. A fegyverek felsorolása – jelképesen – azután arra indíthat, hogy ezeknek a lelki értelmét és értékét fejtegetsük. Itt különösen több és jobb alkalom kínálkoznék beszédláncok fonására...

*Különálló beszédek***1. beszéd: A test kísértései**

(A gonosz lélek egyik kísértése)

Bev.: A lélek diadalát a test kísértése támadja elsősorban. Így szól az apostol: „De hogy a kinyilat-

koztatások nagyszerűsége önhitté ne tegyen, tövist kaptam testembe, a sátán angyalát, hogy szüntelen zaklasson s el ne bízzam magam” (2Kor.12,7). – De ez a **túlzottan izzó** érzésvilág, a sátán csillogtató-an villogtató vágyézés-világa. – Kérdésünk: hogyan támad ellenünk a test?

1. Kísért – a gyermekkorban...

Első pillanatra nem látszik igaznak. A gyermek kedvessége elhessegeti a gondolatot is. Ellen **Key** szerint a gyermek csak jóságok hordozója. – Az elfogulatlan ember azonban **csak** annyiban osztja a „gyermek öfensége” eszméjét, amennyiben **belőle** fakad a jövő. Az igazság ez: „res sacra puer”. – De a **játékok** sokszor kísértőek lehetnek!...

2. Kísért erőteljesen – az ifjúkorban...

Itt: erős testi fejlődés hozta ütemről van szó...

a) **Követelődző az ösztön** hangja. – Ez alapjában annyit jelent: bontakozik az élet, és a „régiből” a „jövő élet szülője” indul fejlődésnek. Szent az ütem, mert a **tökéletesebb** kifejlődést szorgalmazza. Csak arra vigyázz: ne legyen alsóbbrendű élvezet a felsőbbrendű életet szolgálni akaró fejlődési folyamat!

b) És elég **gyenge az akarat** ereje. – Itt pedig arra kell figyelni, hogy a testi szervezet fejlődésében **irányító** legyen a fegyelmező akarat! A lélek döntsön, és a test engedelmessédjék! Nagyon vigyázz: önmegtágadó legyen az élet! Úrrá légy önmagad felett (munka, lemondás és vallási erőforrások igényeltetnek!)

3. Kísért a házasság keretében...

Itt: a változatosság vágyának ébresztésére kell gondolni.

a) A **köznapivá lett élet** – kopogtat. A házasság isteni szent titok, amely a szeretetté növekedő természetes vonzódást életfakasztó erővé nemesíti. Sohase felejtsd: egy a házastárs és örök a hűség!

b) Az elméletien **szebbnek látszó** – izgat. Talán természetesnek látszik: a megszokott élettárs kisére **elszürkülő**... De ne felejtsd: az **édesapa** és **édesanya** örök szent személyek és mindenkinél nagyobbak!

4. És kísért – az élemedett öregkorban... Itt: a **beteges** elgyengülés lelki gyarlósága lehetséges.

a) Csendesedő ugyan az ösztön, de betegesen ingerlékeny lehet az ember.

b) A „békés öregkor” azonban – az élet gyönyörű elpihenése...

Bef.: Mi tehát a teendő? Ez legyen a beféjező és kiáltó kérdésünk! A felelet pedig így szól: „**principiis obsta**”, de mindenekfelett: „derekatokra csatoljátok a tisztesség övét, öltsetek magatokra az igazság páncélját, lábatokra húzzátok a békesség evangéliumának hirdetésére a készség saruját” /Ef. 6,14-16/. – A kezdetnek állj ellen! – **A jó nevelés a fontos és Krisztus kegyelme.** – **Életvirág** a tisztesség erénye, amelynek gondozása gyermekkortól kötelező szent feladatteljesítés. – „Örök kísérő” – a test, de örök Segítő – az isteni Szeretet.

2. beszéd: A hit ajándéka

(1957.XI.3.)

Bev.: Halottak napján hófehérbe öltözött a sárga leveleket hullató őszi temető. Zengett a sírok díszje az egyedül **embert jellemző hitről**. A feltámadás hitéről, amely az isteni Mester legvigasztalóbb tanítása. Alapja a vágyva vágyott boldogság, amelynek megszerzése és birtoklása az emberi élet alapvonalának megrajzolása és jövő boldogságának kipontozása.

1. Kegyelem az ilyen hit, tehát kérve kérje ezt az ember.

a) Egyház tanítja.

b) Csak ember bírhatja.

c) Így embert az Istennel örök kapcsolatban tartja.

2. Erőforrás az ilyen hit, tehát merítsen belőle az ember.

a) Kevésre értékeli a földieket (múlándók).

b) Nagyra értékeli az égieket (végnélküliek).

Bef.: Fides tua te salvum facit! „Élő krizantémok” legyünk, akik az „élet ősze után” bontakozunk az örök élet fehérén pompázó virágaivá.

3. beszéd: A hit pajzsa

(Erkölcsi beszéd: A kegyelemként vett: védő hit) (Az előző, 2. beszéd tartalmi bővítése...)

Bev.: Az ember, az Úr harcosa, felszerelten induljon az élet küzdelmének megvívására. Úgy, mint a nemzet harcosa. – De mi legyen a felszerelés egyike?

1. Az isteni kinyilatkoztatás – a védő pajzs.

De mi ellen?

a) Emberi ködös látás okozta – lelki eltévelyedés ellen... **Itt** védelem! Ez a pajzs pedig az igazság fényét védi. „A Lelket el ne fojtsátok!” (1Tessz. 5,19).

b) Emberi tévelygés helyett – az igazi életútjárása érdekében...**Itt** biztos fényvetés: „A hit reményeink szilárd alapja és a nem látott dolgok igazolása” (Zsid. 11,1).

2. A pajzs használata pedig biztos győzelem.

Miért?

a) Mert szóródnak felénk a támadás nyilai... „Tudomány” címén is támadnak, holott az **Isten igazságai** – minden tudományunk alapjai. „Igaz ajkak helytállnak örökké” (Péld. 12,19).

b) De ellenáll a „hit pajzsának” acélfala. – „De ha akár mi, akár egy mennybéli angyal más evangéliumot hirdetne, mint amit mi hirdetünk: átkozott legyen!” (Gal. 1,8).

Bef.: Mít ad tehát a hit pajzsa? Olyan lelki felszerelődést, amellyel biztosan győzhet az ember. Örök igazság: „Én vagyok az út, az igazság és az élet” (Jn 14,6).

4. beszéd: Az Isten adta fegyverzet

(Erkölcsei beszéd: A győzedelmes élet eszközei)

Bev.: Talán az volna a helyes gondolat: Isten erőiben való részesedés tesz minket alkalmassá a szellemi harcok megvívására. Alapvetésben az az igazság; csak részleteiben bontja szét a gondolatot az apostol. – Mi tehát **alapjában** a mi fegyverzetünk?

1. Elsősorban a segítő kegyelem.

a) Ez alkalmassá tesz a győzelemre. Ezért mondja az apostol írásában a Mester: „Elég neked az én kegyelmem, mert az erő gyöngeségedben lesz teljessé” (2Kor. 12,9).

b) Mert Isten adta erőink magasabb rendűek a küzdelemben. Gondolj Dávid és Góliát harcára (1Kir. 17.fej.).

2. Döntően a megszentelő kegyelem.

Itt azután belső átalakulás történik, és ezért biztos a kegyelem diadala.

a) Saul „megfordítja” a kegyelem. Ezért mondja az Írás: „Nehéz neked az ösztöke ellen rugdalóznod” (Ap.Csel. 9,5).

b) Saul Pállá teszi a kegyelem. Ezt hirdeti az Úr Jézus: „Menj csak, mert őt választottam eszközül, hogy nevedet hirdesse a pogányok, királyok és Izrael fiai előtt” (Ap.Csel. 9,15).

Bef.: Végül is mi az igazság? Ez a rövid tétel: Isten kegyelmével győztes az ember.

5. beszéd: Az Úr katonájának hivatása

(Erkölcsei beszéd: Az emberi élet – küzdelem tere)

Bev.: A katona fogalma erőt, harcot és diadalt jelent. Életharcos minden ember. Azért mondja Jób: „Katonasor az ember élete a földön” (Jób 7,1). – Mit kell tehát megvívnia?

1. Küzdelmet – az alsóbbrendűek, a bűnök ellen.

Test és lélek az ember, tehát érthető a küzdelem ténye.

a) A testi életet szolgálni és szeretni kell.

b) De kilengően igényes követelődéssel – harc a hivatásunk. Életigazság: „Legyetek meggyőződve, hogy semmiféle paráznának, tisztátalannak, kapzsinak, vagyis bálványimádónak nincs semmiféle öröksége Krisztus és az Isten országában” (Ef.5,5).

2. Küzdelmet a felsőbbrendű, az erény érdekében.

Alapelvünk legyen: „Kövessétek tehát Isten példáját, mint kedves gyermekei” (Ef. 5,1). – A lélek az Isten lehelete. Ennek diadalmas kivirágoztatása az Úr harcosának szent feladata. – De hogyan valósítható ez a feladat?

a) Uralmat kell nyernie a testiek felett.

b) Erényvirágzásba kell borulnia – az Isten kegyelmének lendítő erejével. Ennek elve: „Keressétek, ami kedves az Úrnak” (Ef. 5,10).

Bef.: És milyen a „győzedelmes katona” élete? Izaiás szövegét értelmezd reájuk: „Nem éheznek és

nem szomjaznak, nem veri őket forróság és nap, mert Aki megkönyörült rajtuk, vezeti őket, és vizek forrásainál megitatja őket. Hegyeimet mind utakká teszem, és ösvényeim feltöltetnek... Mondjatok dicséretet, egek, és ujjongj, te föld; hegyek, zengjétek dicséretet, mert az Úr megvigasztalja népét, és megkönyörül szegényein” (Iz.49,10-11 és 13).

6. beszéd: Az igazság vértje

(Erkölcsei beszéd: A helyesen használt értelem)

Bev.: A tűznek hivatása – a fényvetés, és a szemek ereje – a felfogás. De a szellem világában – az értelem a fényvető és felfogó; csak tanuljuk meg a módot, hogy hogyan kell élni vele. Keressük és vértézzük fel magunkat az igazság vértjével. „Csak így tudtok ellenállni a gonosz napon...: öltsetek magatokra az igazság páncélját” (Ef. 6,13 és 15). – Mi tehát az „igazság vértje”?

1. A tiszta látás – az Isten fényvetésében.

De ad ilyen fényt az Úr?

a) Maga a „recta ratio”, az első sugárzás. – Az értelem az Isten képének egyik vonása. **Jóra** használva – élet fénye. Ezért mondja az Írás: „Ti vagytok a világ világossága” (Mt 5,14).

b) Maga az Isten igéje, Személye és Egyházának tanítása a második fényvetés. Erre céloz az Írás: „Mindannak azonban, aki befogadta, hatalmat adott, hogy Isten fiává legyen, annak, aki hisz őbenne” (Jn 1,12). Sőt **maga** a Mester: „Az igazi világosság, mely minden embert megvilágosít, a világba jött” (Jn 1,9).

2. A tiszta élet – az isteni fényvetés sugárkéréjében.

És mit eredményez az a „felszerelődés”?

a) Biztos védelmet a megtévesztést szándékoló hazugságokkal szemben. Jól jegyezd meg: a gonosz lélek – a hazugság lelke. „Nem is azért írtam nektek, mintha nem ismernétek az igazságot. Ti ismeritek, és azt is tudjátok, hogy semmi hazugság sem származik az igazságból” (1Jn. 2,21).

b) De helyes és tiszta életúton járásra képesít az igazság fénysugara. Rátalálsz erre a forrásra: „Ti szomjazók, jöjjetek a vizekhez mindnyájan...” (Iz. 55,1). Jót látsz, „igaz jót” ítélsz és Isten igaz útját taposod. „Akkor az igazak ragyognak majd, mint a nap, Atyjuk országában” (Mt 13,43); „az igazak felvillannak, és olyanok, mint a szikra, mely a nádasban tovaharapózik” (Bölcs. 3,7).

Bef.: Higgyél csak ebben az isteni szóban: „Én vagyok az út, az igazság és az élet. Senki sem jut az Atyához, csak énáltalam” (Jn 14,6). És biztosan, győzedelmesen éled életedet.

7. beszéd: Az üdvösség sisakja és a Lélek kardja

(Erkölcsei beszéd: Az üdvösségért segítő Lélek)

Bev.: A lélekfegyverzetet azután sisakhoz és kardhoz hasonlítja az apostol. Az első a védelem eszköze, a másik a harc fegyvere. Végül is: védelem és harci eszköz – a **hit** ereje.

1. Az üdvösségért harcolót erősíti és izzítja a legfelségesebb életcél.

De ezt mi adja?

a) Az isteni ige ereje. Jól mondja az Írás: „Mindehhez fogjátok a hit pajzsát, amellyel elháríthatjátok a gonosz minden tüzes nyilát. Vegyétek föl az üdvösségsisakját és markoljátok meg a lélek kardját, ami Isten igéje” (Ef. 6,17).

b) De a tevékenyen dolgozó, valóságos **élő hit**. „Meg akarsz győződni, te oktalan ember, hogy tetek nélkül meddő a hit?” (Jak. 2,20). Sőt erősíti Szt. Pál is: „Esedeztetek szüntelen bensőséges könyörgéssel és imával a Lélekben. Legyetek éberek és állhatatosak az összes szentekért mondott imádságban” (Ef. 6,18).

2. De a lélek harca diadalára segíti a hit közölte életigazság.

A hit tételei tehát mit követelnek és mire képesítenek?

a) Egyrészt – elfogadásra és a hit szerinti életre. „A te parancsaid mind igazak, csalárdul üldöznek, segíts meg engem!” (Zsolt. 118,86).

b) De másrészt – a védő harcban az igazság győzelmére is segítenek. Az igazi hívő – harcol az igazság fegyverével. „Mert bőséges az ő irgalma irántunk, sörökre megmarad az Úr hűsége!” (Zsolt. 116,2). – Ezt az isteni ígéretet is értékeld: „De amikor eljön ő, az igazság Lelke, elvezet titeket a teljes igazságra” (Jn 16,13).

Bef.: Jól jegyezd meg: a hit végül is nem csak **elfogadott** isteni ige, hanem **kard**, amelynek erejé-

vel harcol és győz az ember.

8. beszéd: Az Úr sarujával induló...

(Erkölcsei beszéd: Az Úr szavára másokat is nevelő igehirdetővé hívó...)

Bev.: Az égi ígét várva várom, hogy életem alapjává tegyem. De azt is alázattal kérem, hogy felsaruzzam lábamat, hogy az égi ígének hirdetője lehessen. Így tehát kettős a hit kegyét váró ember feladata. – Mi ez a kettő?

1. Lélekkészség – a befogadásra.

a) Élő mécs az ember, aki az életmécs fényének olaját egekből várja.

b) Önalakító az ember, aki az isteni „életolaj” áldásával teszi tevékenyé önmagát.

2. Lélekkészség – az isteni ígét hirdetésére.

De vigyázzunk arra, hogy nem szabad leszűkíteni az igehirdetés köteleességét – a **hivatalos** Egyház feladatára. Ellenkezőleg, reá kell döbbsen: minden ember igehirdető köteleességére.

a) Kell hirdetni az ígét – étellel...

b) Kell hirdetni az ígét – helyeslő, vagy elítélő szóval...

c) Végül kell hirdetni az ígét – teljesen hivatalos beszédekkel. Jól mondja Szt. Pál: „Hirdesd az ígét! Állj elő vele, akár alkalmas, akár alkalmatlan! Ints, kérj, buzdíts, nagy türelemmel és hozzáértéssel!” (2Tim. 4,2). Így: egyetemleges az igehirdetés és mindenütt (család, munkahely, köznapi élet stb.) hangzik és diadalmaskodik az isteni **életigazság**.

Bef.: És mi leszen ennek az eredménye? Krisztusi társadalom és boldog, békés földi élet.

9. beszéd: Egyesüljünk Krisztussal!

(Erkölcsei beszéd: Hogyan egyesülhetünk Krisztussal?)

Bev.: Az efezusi levél egyik szövege így szól: „Adja meg nektek dicsőségének gazdagsága szerint, hogy Lelke által megerősödjete belse emberré, hogy a hittel Krisztus lakjék szívetekben, s ti gyökert verjete és alapot vessete a szeretetben” (Ef. 3,16-17). A legszebb kívánság, amelyet szeretettel ismételne számotokra is. – De hogyan valósítu ezt?

1. Égi tanítást elfogadó hittel.

Az Úr Egyszülöttje földi követségét ezért járja: „Úgy szerette Isten a világot, hogy egyszülött Fiát adta oda, hogy mindaz, aki benne hisz, el ne vesszen, hanem örökké éljen” (Jn 3,16). – De mit teygen az ember?

a) Hajoljon az isteni szóra... „Ma, ha szavát meghalljátok, meg ne keményítséte szíveteket” (Zsolt. 94,8). Eredménye: „Mindannak azonban aki befogadta, hatalmat adott, hogy Isten fiává legyen, annak, aki hisz őbenne”(Jn 1,12).

b. És alakítsa az isteni életre. De sohase felejsük: „Az igaz a hitből él” (Róm. 1,17). Íme, ez az első egyesülése – az értelemnek és az akaratnak.

2. Misztikus Testéhez ragaszkodó hűséggel.

De tovább folytatódik ez a kapcsolat.

a) Olvasd csak: „Én vagyok az igazi szőlőtő, Atyám a szőlőműves” (Jn 15,1).

b) Olvasd csak: „Élek ugyan, de nem én, hanem Krisztus él bennem” (Gal. 2,20).

Ezek a szent helyek arról tanúskodnak, hogy a **Mester élete** – a Hozzá tapadók ereje és éltetője. És ennek eredménye? „Aki eszi az én testemet és issza az én véretem, annak örök élete van és én föltámasztom az utolsó napon” (Jn 6,54). Íme, ez a vitális kapcsolódás ténye.

3. Az örök életben diadalmas együttéléssel.

Itt azután arra térjünk át: „hazatér” az Úr egyszerű báránya. De hogyan megy végbe?

a) Ennek szolgálata – a földi élet. Úgy élj, hogy Krisztusban győzedelmes légy a halál felett. „Hiszen tudjuk, hogy a halottaiból föltámadt Krisztus többé nem hal meg, a halál többé nem uralkodik rajta... Ezért úgy tekintséte ti is magatokat, hogy meghaltatok a bűnnek, de élte az Istennek Krisztus Jézusban,(a mi Urunkban)” (Róm. 6,9 és 11).

b) Ennek jutalmi birtoklása az örök élet. Mesterünk szerezte: „Nem is bakok vagy borjak vérevel, hanem tulajdon vérevel lépett be egyszer s mindenkorra a Szentek Szentjébe, s örök megváltást szerzett” (Zsid. 9,12). „Eljön az óra, mikor a sírokban mindnyájan meghallják Isten Fiának szavát. Akkor előjönnek, akik jót cselekedtek, az élet föltámasztására, akik pedig gonoszat cselekedtek, az ítélet föl-

támadására” (Jn 5,28-29). „Miután ugyanis Mózes a törvény minden parancsát fölolvasta az egész nép előtt, a bakok és borjak vérét vízzel keverte, aztán vörös gyapjúval és zsóppal meghintette magát a könyvet és az egész népet e szavakkal: „Ez a szövetség vére, melyet Isten veletek kötött” (Zsid.9,19-20). Mesterünk adja. – Mi pedig angyali dal csengéssel várjuk: „Tárljatok fel, hatalmas kapuk, tárljatok fel, örök kapuk, hadd vonuljon be a dicsőség királya!” (Zsolt. 23,7).

Bef.: Ez az egyesülés végül is így fejezhető ki a hit igéjével: „Úgy tetszett az Atyának, hogy benne lakjék az egész teljesség” (Kol.1,19).

10. beszéd: Az Úrral való egyesülés kapcsa (Dogmatikus beszéd: A kapcsolat gyökérzete)

Bev.: De mi fűzhet **valóban** Krisztushoz? Az első pillanatra világos, hogy **Istenhez** csak valami Isten adta erő vagy az **isteni természet** vonzódhat. Keressük csak: mit adott nekünk Krisztus?

1. Az égből szállott „isteni természet”-et. A teremtésünk – Isten leheletével gazdagít; ezért vagyunk **szellemi lények**.

De ennél többet birtokolunk.

a) Mesterünk – Magához vonz... „Én pedig, ha fölmagasztalnak a földről, mindent magamhoz vonzok” /Jn 12,32/.

b) Mesterünk – velünk marad... „Én veletek vagyok mindennap a világvégéig” (Mt 28,20).

c) Mesterünk – az isteni természetét közli velünk. „A remény pedig nem csal meg, mert Isten szeretete kiáradt szívünkbe a reánk árasztott Szentlélek által” (Róm. 5,5). „Így váltotta be nekünk legszébb és legnagyobb ígéreteit, hogy ezek révén az isteni természet részeseivé legyetek” (2Pét. 1,4).

2. És ezen az alapon mit követel és hogyan fűz Magához? – Követeli az „isteni természet” erejével kialakított – isteni életet.

Az élet olyan átalakulás, amely az isteni kegyelemből sarjad.

a) Olyan élet, amely mindenütt szeretetet hirdet és sugároz. Legyetek olyanok, hogy Isten szerint rendezitek be élteteket. „Éljetek szeretetben, amint Krisztus is szeretett minket és jó illatú áldozati adományként ajánlotta föl magátértünk Istennek” (Ef. 5,2).

b) A módot ez a mondat jelzi: „Élek ugyan, de nem én, hanem Krisztus él bennem” (Gal. 2,20).

c) Az eredményt pedig – az örök életben – az apostol így jövendöli: „Most megmarad a hit, remény, szeretet, ez a három, de köztük a legnagyobb a szeretet” (1Kor. 13,13).

Bef.: Mi tehát a gyökérzeti kapcsolat? – kérdezem újból. – Az isteni természet birtoklása, amely a szeretet életében talál diadalmas kivirágzást.

*

– A most következő **beszédtételek külön is** állók, de egybefonódó **láncot is** alkothatnak... Ilyen főcímmel kapcsolható egybe: **Az Úr tábora és ellenségei**.

Itt azután erre a mondatra építkezzék **minden** beszéd: „Erősödjete meg az Úrban, hathatós erejéből” (Ef. 6,10). Szinte jelszóvá teendő ez a tétel és minden egyes beszédbe belemuzsikálandó: az erők ereje, a győzelem biztos záloga – az **Isten ereje**.

1. beszéd: Az Úr katonái

(Dogmatikus beszéd: A küzdő Egyház)

1. Harcolnak – Érte.

2. Győznek – nevében.

2. beszéd: Az Úr barátai

(Erkölcsi beszéd: Az Úr házanépe)

1. Angyalok.

2. Üdvözültek.

3. Jó emberek.

3. beszéd: Az Úr ellenségei

(Erkölcsi beszéd: Contra Deum?)

1. A gonosz lelkek.
2. A gonosz emberek.

4. beszéd: A harcaik területe

(Erkölcsei beszéd: Erkölcsei támadások)

1. Kevesebb a test és vér küzdelme.
2. Mint a sötétség fejedelmének üzelmé.

5. beszéd: „Öltsétek fel az Úr fegyverzetét”

(Erkölcsei beszéd: Az Úr fegyverzetének ereje)

1. Ezzel ellenálltok.
2. Ezzel győzedelmeskedtek.

6. beszéd: Lelki a harc – lelki a fegyver

(Erkölcsei beszéd: A lelki harc eszközei)

1. Öltözetetek – az igazságosság.
2. Lábvédőtök – az igazság.
3. Pajzsotok – a hit.

* *

Beszédláncok

A főgondolat lehetne: az Úr katonáinak harcászallása – és segítő erőink együttese. – A fejtegetés így osztható részekre: mi módon vívja harcát az Úr harcosa és hogyan áll mellé az ég Ura?

I. beszédlánc címe: A lélekharcos küzdelmei

Ennek a beszédláncnak az a jellege, hogy a **felszerelt ember lélekharcát mutassa be**. Igen fontos volna tehát, hogy a **belső lelki harcra** helyeződjen a hangsúly.

1. beszéd: „Önmagunk” ellen harcolunk?

Bev.: Istentől csak **jót** vettünk. – Hogyan kell tehát **magunk** ellen harcolnunk?

1. **Látszólag magunk ellen kell.**
2. **Valójában a gonosz szellem ellen szükséges.**

Bef.: Sátán kísértése ellen harcoljunk!

2. beszéd: Embertársak ellen?

Bev.: „Mondá továbbá az Úr Isten: Nem jó, hogy az ember egyedül legyen: alkossunk hozzá illő segítőt is” (1Móz. 2,18)...

1. **Testvérek vagyunk...**
2. **Testvér ellen nem kell harcolnunk.**

Bef.: De a Gonosz ellen harcoljunk: „Nem a vér s a test ellen kell viaskodnunk, hanem a fejedelemségek és hatalmasságok, e sötét világ kormányzóit és az égi magasságok gonosz szellemeit ellen” (Ef. 6,12).

3. beszéd: A föld hatalmasai ellen?

Bev.: A föld hatalmai – irányítanak.

1. **Minden hatalom az Istentől...**
2. **Azért legyen hódolatos az alárendelt.**

Bef.: Ne felejtsetek: „Adjátok meg tehát a császárnak, ami a császáré, Istennek pedig, ami az Istené” /Mt 22,21/.

4. beszéd: A „légi hatalmak” ellen

/Ef.2,2/!

Bev.: „Így éltetek annakidején a világ szokása szerint, a légűrben uralkodó fejedelem hatalma alatt. Ez az a lélek, amely most a hitetlenség fiaiban működik” (Ef. 2,2). – Kik tehát ezek a hatalmak?

1. A góg személyesítője: Lucifer.

2. A góg ébresztője: a gonosz lélek.

Bef.: Legyen lelkünk Istenre figyelő és így alázkodó behódolással – Istent követő!

*

II. beszédlánc címe: Hogyan áll mellénk az ég Ura?**1. beszéd: Az Evangélium igazságai**

1. Égből jönnek...

„Én nem magamtól beszéltem, hanem az Atya, aki küldött engem, ő parancsolta meg, mit mondjak és mit hirdessek” (Jn 12,49).

2. Égbe segítenek...

„Mindannak azonban, aki befogadta, hatalmat adott, hogy Isten fiává legyen, annak, aki hisz őbenne” (Jn 1,12).

Bef.: Ez is az Isten **első** segítő ereje.

2. beszéd: A tiszta élet vágyakozása

1. „Élő vizet” áhítozik az Istent kereső...

2. Ennek állandó hőrpintését áhítozza az Istent szerető.

„Amint kívánczik a szarvas a forrás vizéhez, úgy kívánczik lelkem tehozzád, Istenem!” (Zsolt. 41,2).

Bef.: Ez az ember **első** megfeszülése.

3. beszéd: Az isteni kegyelem állandósága

1. Isten mindenkinek ad kegyelmet.

„Mindegyikünk annyi kegyelmet kapott ajándékba, amennyit Krisztus adott” (Ef. 4,7).

2. Csak éljen vele az egekig emelt.

„Mint az ő munkatársai, figyelmeztetünk titeket, hogy Isten kegyelmét ne vegyétek hiába” (2Kor. 6,1).

Bef.: Ez az Isten **döntően** használható égi ereje.

4. beszéd: A lélek kardjának használata

1. Kemény harc az élet.

„Katonasor az ember élete a földön...” (Jób 7,1). „Nem azért jöttem, hogy békét hozzak, hanem, hogy kardot” (Mt 10,34).

2. Az isteni ige erejével harcoljon a lélek.

„Mindehhez fogjátok a hit pajzsát, amellyel elhárítjátok a gonosz minden tüzes nyilát” (Ef. 6,17).

Bef.: Ez pedig az **ember állandó** megfeszülése.

*

– További gondolatcsoport...

I. beszédlánc címe: Harc, vagy béke?**1. beszéd: Harc – a gonosz ellen**

1. Süllyesztő erő – a gonosz.

2. Emelkedésért harcol – a jó.

- 2. beszéd: **Harc – az előretörés érdekében**
 - 1. Sok gátat kell letörnie az előrejutónak.
 - 2. Ennek harca feladata az életcélfutónak.
- 3. beszéd: **Béke – a jó diadaláért**
 - 1. Jóért teremtett az Úr.
 - 2. A jó diadalát hirdeti a béke.
- 4. beszéd: **Béke – az örök élet birtokában**
 - 1. Örök béke hona – Isten országa.
 - 2. Örök békét él – Isten házanépe.

*

II. beszédlánc címe: A béke valóságos tartalma

- 1. beszéd: **Mozdulatlanul elpihenés?**
 - 1. A dologtalan semmittevés?
 - 2. A „sültgalamb-várás”-ban való elmerülés?
- 2. beszéd: **Tudatlan elsüllyedés?**
 - 1. Temetői csend?
 - 2. Porrá silányuló szellemtelenség?
- 3. beszéd: **Életigények harmóniája**
 - 1. Igényeskedő életlendület.
 - 2. De harmonikus egybeesés.
- 4. beszéd: **Személyes élvezés végnélkülisége**
 - 1. Az „én” végnélküli.
 - 2. Az „én” boldog békéje valóban isteni.

* * *